

Dz. U. 2006 Nr 227 poz. 1658

**Opracowano na
podstawie: t.j.
Dz. U. z 2018 r.
poz. 1307, 1669.**

U S T A W A

z dnia 6 grudnia 2006 r.

o zasadach prowadzenia polityki rozwoju**Rozdział 1****Przepisy ogólne**

Art. 1. 1. Ustawa określa zasady prowadzenia polityki rozwoju, podmioty prowadzące tę politykę oraz tryb współpracy między nimi.

2. Ustawy nie stosuje się do programów realizowanych z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, z wyłączeniem przepisów rozdziałów 1, 2, 2b i 7 oraz przepisów art. 14e, art. 14f, art. 14g ust. 1, 2 i 4, art. 14h, art. 14j i art. 14l, a w przypadku programu realizowanego z wykorzystaniem środków:

- 1) Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich – także z wyłączeniem art. 14kc i art. 14kd;
- 2) Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego – także z wyłączeniem art. 14ke i art. 14kf.

Art. 2. Przez politykę rozwoju rozumie się zespół wzajemnie powiązanych działań podejmowanych i realizowanych w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju kraju, spójności społeczno-gospodarczej, regionalnej i przestrzennej, podnoszenia konkurencyjności gospodarki oraz tworzenia nowych miejsc pracy w skali krajowej, regionalnej lub lokalnej.

Art. 3. Politykę rozwoju prowadzą:

- 1) Rada Ministrów;
- 2) samorząd województwa;
- 2a) związki metropolitalne;

3) samorząd powiatowy i gminny.

Art. 3a. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego koordynuje realizację strategii rozwoju współfinansowanych ze środków budżetu państwa lub środków rozwojowych pochodzących z Unii Europejskiej lub z innych źródeł zagranicznych przez:

- 1) koordynacja oraz programowanie strategiczne, a także podejmowanie inicjatyw w zakresie polityki rozwoju, obejmujących wymiar społeczny, gospodarczy i przestrzenny;
- 1a) podejmowanie inicjatyw, opracowywanie lub koordynowanie opracowywania i negocjowanie, o ile ustawa nie stanowi inaczej, dokumentów programowych dotyczących okresów programowania Unii Europejskiej;
- 1b) podejmowanie inicjatyw, opracowywanie, negocjowanie i podpisywanie programów współfinansowanych z udziałem niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA);
- 1c) wykonywanie, o ile ustawa nie stanowi inaczej, zadań państwa członkowskiego Unii Europejskiej określonych w przepisach Unii Europejskiej dotyczących funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności oraz w umowie partnerstwa;
- 2) programowanie i realizację polityki regionalnej;
- 3) okresową ocenę realizacji strategii, o których mowa w art. 9, w odniesieniu do celów i priorytetów średniookresowej strategii rozwoju kraju, oraz przedstawianie opinii o zgodności strategii i programów ze średniookresową strategią rozwoju kraju;
- 3a) (uchylony)
- 3b) podejmowanie inicjatyw, programowanie i prowadzenie polityki miejskiej;
- 4) monitorowanie i ocenę rozwoju kraju w ujęciu regionalnym i przestrzennym oraz przedstawianie Radzie Ministrów rekomendacji w tym zakresie;
- 4a) koordynowanie i realizację procesu ewaluacji polityki rozwoju;
- 5) opracowywanie raportu o rozwoju społeczno-gospodarczym, regionalnym oraz przestrzennym, o którym mowa w art. 35b, wraz z rekomendacjami dla polityki rozwoju;

- 6) (uchylony)
- 7) inne instrumenty określone w odrębnych ustawach.

Art. 3b. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego koordynuje wykorzystanie środków z:

- 1) instrumentów inżynierii finansowej, o których mowa w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. Urz. UE L 210 z 31.07.2006, str. 25, z późn. zm.¹⁾), podlegających ponownemu wykorzystaniu,
- 2) instrumentów finansowych oraz środków pomocy zwrotnej, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.²⁾), podlegających ponownemu wykorzystaniu

– w szczególności przez podejmowanie inicjatyw w zakresie efektywnego gospodarowania tymi środkami, monitorowanie ich wykorzystania oraz ocenę stopnia ich wykorzystania w skali kraju.

¹⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 239 z 01.08.2006, str. 248, Dz. Urz. UE L 411 z 30.12.2006, str. 6, Dz. Urz. UE L 145 z 07.06.2007, str. 38, Dz. Urz. UE L 301 z 12.11.2008, str. 40, Dz. Urz. UE L 348 z 24.12.2008, str. 19, Dz. Urz. UE L 94 z 08.04.2009, str. 10, Dz. Urz. UE L 158 z 24.06.2010, str. 1, Dz. Urz. UE L 337 z 20.12.2011, str. 1, Dz. Urz. UE L 112 z 01.07.2012, str. 21, Dz. Urz. UE L 133 z 23.05.2012, str. 1, Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 253 oraz Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 256.

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 259, Dz. Urz. UE L 270 z 15.10.2015, str. 1, Dz. Urz. UE L 200 z 26.07.2016, str. 140, Dz. Urz. UE L 259 z 27.09.2016, str. 79, Dz. Urz. UE L 338 z 13.12.2016, str. 34 oraz Dz. Urz. UE L 129 z 15.05.2017, str. 1.

Art. 4. 1. Politykę rozwoju prowadzi się na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych.

2. (uchylony)

3. Polityka rozwoju może być prowadzona również na podstawie instrumentów prawnych i finansowych określonych w odrębnych przepisach.

Art. 5. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) beneficjent – osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, realizującą projekty finansowane z budżetu państwa lub ze źródeł zagranicznych na podstawie decyzji lub umowy o dofinansowanie projektu;
- 1a) dokumenty programowe – umowę partnerstwa oraz programy służące jej realizacji;
- 2) instytucja zarządzająca – właściwego ministra, ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego lub, w przypadku regionalnego programu operacyjnego, zarząd województwa, odpowiedzialnych za przygotowanie i realizację programu operacyjnego;
- 3) instytucja pośrednicząca – organ administracji publicznej lub inną jednostkę sektora finansów publicznych, której została powierzona, w drodze porozumienia zawartego z instytucją zarządzającą, część zadań związanych z realizacją programu operacyjnego; instytucja pośrednicząca pełni funkcje instytucji pośredniczącej w rozumieniu art. 2 pkt 6 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. Urz. UE L 210 z 31.07.2006, str. 25–78);
- 4) instytucja wdrażająca – podmiot publiczny lub prywatny, któremu na podstawie porozumienia lub umowy została powierzona, w ramach programu operacyjnego, realizacja zadań odnoszących się bezpośrednio do beneficjentów; instytucja wdrażająca (instytucja pośrednicząca II stopnia) pełni również funkcje instytucji pośredniczącej w rozumieniu art. 2 pkt 6 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu

Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999;

- 4a) instytucja audytowa – organ administracji publicznej funkcjonalnie niezależny od instytucji zarządzającej oraz instytucji certyfikującej, wyznaczony dla każdego programu operacyjnego i odpowiedzialny za weryfikację skutecznego działania systemu zarządzania i kontroli; instytucja audytowa wykonuje zadania, o których mowa w art. 62 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999;
- 4b) koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju – koncepcję, o której mowa w art. 47 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 i 1566);
- 4c) kontrakt terytorialny – umowę określającą cele i przedsięwzięcia priorytetowe, które mają istotne znaczenie dla rozwoju kraju oraz wskazanego w niej województwa, oraz sposób ich koordynacji i warunki realizacji, a także dofinansowanie opracowywanych przez zarząd województwa programów służących realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności;
- 5) (uchylony)
- 6) kwalifikowalność wydatków – spełnienie przez wydatki poniesione w ramach programów operacyjnych kryteriów:
 - a) spójności z postanowieniami przyjętego programu operacyjnego,
 - b) określonych szczegółowo przez instytucję zarządzającą zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 6,
 - c) dodatkowych, przewidzianych dla danego źródła finansowania, w przypadku programów finansowanych ze źródeł zagranicznych;
- 6a) obszar funkcjonalny – obszar, o którym mowa w art. 2 pkt 6a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- 6b) obszar strategicznej interwencji państwa – obszar będący przedmiotem koncentracji działań polityki rozwoju ukierunkowanej terytorialnie, w tym obszary wiejskie;

- 6c) obszar problemowy – obszar strategicznej interwencji państwa, na terenie którego identyfikowane są zjawiska niekorzystne dla rozwoju społeczno-gospodarczego tego obszaru i jego ludności;
- 7) partnerzy społeczni i gospodarczy – organizacje pracodawców i organizacje związkowe, reprezentatywne w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. 1240, z 2017 r. poz. 2371 oraz z 2018 r. poz. 1464 i 1608), samorządy zawodowe, izby gospodarcze, organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1, 2 i 4–8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668), a także Rada Działalności Pożytku Publicznego;
- 7a) programy służące realizacji umowy partnerstwa – programy:
 - a) w zakresie polityki spójności – programy realizowane z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności, z wyłączeniem programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej,
 - b) realizowane z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz funduszy wspierających sektory morski lub rybacki;
- 8) (uchylony)
- 9) projekt – przedsięwzięcie realizowane w ramach programu operacyjnego na podstawie decyzji lub umowy o dofinansowanie, zawieranej między beneficjentem a instytucją zarządzającą, instytucją pośredniczącą lub instytucją wdrażającą;
- 9a) umowa partnerstwa – umowę określającą uwarunkowania, cele i kierunki wykorzystania środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, przygotowaną z udziałem partnerów społecznych i gospodarczych oraz zatwierdzoną przez Komisję Europejską;
- 10) (uchylony)
- 11) (uchylony)
- 12) wsparcie zwrotne – wsparcie finansowe niestanowiące dotacji, podlegające całkowitemu albo częściowemu zwrotowi, przyznawane w szczególności w formie pożyczek, poręczeń lub gwarancji.

Art. 6. 1. Projekty strategii rozwoju podlegają konsultacjom z jednostkami samorządu terytorialnego, partnerami społecznymi i gospodarczymi oraz z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

2. Podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju ogłasza w dzienniku o zasięgu krajowym oraz na swojej stronie internetowej informację o konsultacjach, a w szczególności zaproszenie do uczestnictwa w procesie konsultacji, miejsce i tematy spotkań i konferencji oraz adres strony internetowej, na której zamieszczono projekt strategii rozwoju, z zastrzeżeniem ust. 2a.

2a. W przypadku projektu strategii rozwoju o charakterze regionalnym podmiot ogłasza informację o konsultacjach w dzienniku o zasięgu krajowym lub regionalnym oraz na swojej stronie internetowej.

3. Podmioty, o których mowa w ust. 1, mogą, w terminie 35 dni od dnia ogłoszenia, o którym mowa w ust. 2, wyrazić opinię do projektu. Nieprzedstawienie opinii w terminie oznacza rezygnację z prawa jej wyrażenia.

4. W terminie 30 dni od dnia zakończenia konsultacji, o których mowa w ust. 1, podmioty je organizujące przygotowują sprawozdanie z przebiegu i wyników konsultacji, zawierające w szczególności ustosunkowanie się do uwag zgłaszanych w trakcie konsultacji wraz z uzasadnieniem oraz podają je do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej.

Art. 6a. Przy opracowywaniu projektu strategii rozwoju, programów, umowy partnerstwa i programów służących realizacji umowy partnerstwa stosuje się przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405, 1566 i 1999 oraz z 2018 r. poz. 810 i 1089).

Art. 6b. 1. Koordynacja i realizacja procesu ewaluacji polityki rozwoju, o których mowa w art. 3a pkt 4a, polegają w szczególności na:

- 1) prowadzeniu ewaluacji strategii rozwoju opracowywanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego oraz instrumentów istotnych dla realizacji polityki rozwoju i na tej podstawie formułowaniu wniosków i rekomendacji w zakresie programowania i realizacji polityki rozwoju;

2) opracowywaniu standardów i zaleceń dla ewaluacji strategii rozwoju oraz innych dokumentów.

2. Standardy i zalecenia, o których mowa w ust. 1 pkt 2, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego zamieszcza na swojej stronie internetowej.

3. W przypadku utworzenia przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, w urzędzie go obsługującym, krajowej jednostki ewaluacyjnej zadania, o których mowa w ust. 1, wykonuje ta jednostka.

Art. 7. (uchylony)

Art. 8. (uchylony)

Rozdział 2

Strategie rozwoju

Art. 9. Strategiami rozwoju są:

- 1) długookresowa strategia rozwoju kraju – dokument określający główne cele, wyzwania i kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmujący okres co najmniej 15 lat;
- 2) średniookresowa strategia rozwoju kraju – dokument określający podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym, obejmujący okres 4–10 lat, realizowany przez strategie rozwoju oraz przy pomocy programów, z uwzględnieniem okresu programowania Unii Europejskiej;
- 3) inne strategie rozwoju – dokumenty określające podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju odnoszące się do sektorów, dziedzin, regionów lub rozwoju przestrzennego, w tym obszarów metropolitalnych i obszarów funkcjonalnych.

Art. 10. 1. Długookresowa strategia rozwoju kraju określa w szczególności:

- 1) główne cele, wyzwania i kierunki rozwoju kraju, wynikające z procesów zachodzących wewnątrz kraju, jak i zmian w jego otoczeniu zewnętrznym;
- 2) kompleksową społeczno-gospodarczą koncepcję rozwoju kraju w perspektywie długookresowej, z uwzględnieniem wymiaru społecznego, gospodarczego, środowiskowego, terytorialnego i instytucjonalnego.

2. (uchylony)

3. Długookresowa strategia rozwoju kraju uwzględnia uwarunkowania wynikające z członkostwa w Unii Europejskiej.

Art. 10a. 1. Strategie rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 2 i 3, uwzględniają cele i kierunki zrównoważonego rozwoju kraju określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju.

2. Przed przyjęciem strategii rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 2 i 3, właściwy minister lub zarząd województwa przygotowują raport ewaluacyjny zawierający uprzednią ewaluację skuteczności i efektywności realizacji strategii.

Art. 11. 1. Przygotowanie i uzgadnianie projektu długookresowej strategii rozwoju kraju koordynuje Prezes Rady Ministrów lub wyznaczony przez niego przedstawiciel.

2. (uchylony)

3. W czasie trwania procedury opracowywania i uzgadniania długookresowej strategii rozwoju kraju Sejm i Senat mogą przeprowadzić debatę na temat polityki rozwoju.

4. Długookresowa strategia rozwoju kraju jest przyjmowana przez Radę Ministrów w drodze uchwały.

5. Prezes Rady Ministrów informuje Sejm i Senat o przyjęciu przez Radę Ministrów długookresowej strategii rozwoju kraju.

Art. 12. 1. Długookresowa strategia rozwoju kraju może zostać zaktualizowana w każdym terminie, jeżeli wymaga tego aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza kraju.

2. Do aktualizacji długookresowej strategii rozwoju kraju stosuje się art. 11 ust. 1 i 3–5.

Art. 12a. 1. Średniookresowa strategia rozwoju kraju zawiera w szczególności:

- 1) diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej, regionalnej i przestrzennej kraju, z uwzględnieniem stanu środowiska;
- 2) prognozę trendów rozwojowych w okresie objętym strategią;
- 3) (uchylony)

- 4) określenie celów strategicznych w okresie realizacji strategii w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym wraz z pożądanymi wskaźnikami ich realizacji;
- 5) (uchylony)
- 6) określenie kierunków polityki państwa, w tym interwencji podmiotów, o których mowa w art. 3, służących osiągnięciu celów strategicznych polityki rozwoju;
- 7) (uchylony)
- 8) określenie obszarów strategicznej interwencji państwa, w tym obszarów problemowych;
- 9) założenia systemu realizacji oraz ram finansowych.

2. Projekt średniookresowej strategii rozwoju kraju jest opracowywany i uzgadniany przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego we współpracy z właściwymi ministrami.

3. Średniookresowa strategia rozwoju kraju ustala strategiczne zadania państwa i zasady uwzględniania ich w programach.

4. (uchylony)

5. Przepisy art. 11 ust. 3–5 stosuje się odpowiednio.

6. (uchylony)

7. Średniookresowa strategia rozwoju kraju podlega aktualizacji, jeżeli wymaga tego sytuacja społeczno-gospodarcza kraju.

8. Do aktualizacji średniookresowej strategii rozwoju kraju stosuje się odpowiednio ust. 2 oraz art. 11 ust. 3–5.

Art. 13. 1. Strategie rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, są spójne ze średniookresową strategią rozwoju kraju i określają w szczególności:

- 1) diagnozę sytuacji w odniesieniu do zakresu objętego programowaniem strategicznym, z uwzględnieniem stanu środowiska oraz różnicowań przestrzennych i terytorialnych;
- 2) prognozę trendów rozwojowych w okresie objętym strategią;
- 3) określenie celów rozwoju, w tym kierunków interwencji, w zakresie objętym strategią wraz z pożądanymi wskaźnikami realizacji, z uwzględnieniem różnicowań przestrzennych lub terytorialnych;
- 4) (uchylony)

- 5) (uchylony)
- 6) systemy realizacji i ramy finansowe.

2. Strategie rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, mogą obejmować okres wykraczający poza okres obowiązywania średniookresowej strategii rozwoju kraju, jeżeli wynika to ze specyfiki rozwojowej w danym obszarze oraz mogą zawierać elementy inne niż określone w ust. 1, jeżeli wynika to ze zobowiązań międzynarodowych.

3. W przypadku gdy strategie rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, obejmują okres wykraczający poza okres obowiązywania średniookresowej strategii rozwoju kraju, w strategiach tych wydziela się okres odpowiadający okresowi obowiązywania średniookresowej strategii rozwoju kraju.

Art. 13a. System realizacji strategii rozwoju zawiera warunki i procedury obowiązujące w realizacji strategii.

Art. 14. 1. Projekt strategii rozwoju, o której mowa w art. 9 pkt 3, opracowuje oraz uzgadnia właściwy minister, z własnej inicjatywy lub w wykonaniu zobowiązania nałożonego przez Radę Ministrów, i przedkłada go ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego, w celu wydania opinii dotyczącej zgodności ze średniookresową strategią rozwoju kraju oraz z zakresem określonym w art. 13 ust. 1, z wyłączeniem przypadków, gdy projekt strategii rozwoju opracowuje zarząd województwa.

2. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wydaje opinię, o której mowa w ust. 1, w terminie 30 dni od dnia otrzymania projektu strategii rozwoju, o której mowa w art. 9 pkt 3.

3. W przypadku wydania przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego opinii o braku zgodności projektu strategii rozwoju, o której mowa w art. 9 pkt 3, ze średniookresową strategią rozwoju kraju lub z zakresem określonym w art. 13 ust. 1, właściwy minister przygotowuje pisemne stanowisko do tej opinii.

4. Właściwy minister przedkłada do rozpatrzenia przez Radę Ministrów projekt strategii rozwoju, o której mowa w art. 9 pkt 3, wraz z opinią, o której mowa w ust. 1, oraz stanowiskiem, o którym mowa w ust. 3.

5. Rada Ministrów albo sejmik województwa przyjmuje, w drodze uchwały, strategię rozwoju, o której mowa w art. 9 pkt 3.

Art. 14a. 1. Strategiami rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, odnoszącymi się do regionów są w szczególności:

- 1) krajowa strategia rozwoju regionalnego;
- 2) strategia ponadregionalna;
- 3) strategia rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2018 r. poz. 913 i 1000).

2. Projekty krajowej strategii rozwoju regionalnego oraz strategii ponadregionalnych opracowuje minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego w konsultacji z jednostkami samorządu terytorialnego oraz partnerami społecznymi i gospodarczymi.

3. Krajowa strategia rozwoju regionalnego oraz strategię ponadregionalne są przyjmowane przez Radę Ministrów, w drodze uchwały, na okres niewykraczający poza okres obowiązywania średniookresowej strategii rozwoju kraju.

Art. 14b. 1. Krajowa strategia rozwoju regionalnego określa:

- 1) uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju regionalnego;
- 2) politykę regionalną;
- 3) zasady oraz mechanizmy współpracy oraz koordynacji działań podejmowanych przez Radę Ministrów na poziomie krajowym, z działaniami podejmowanymi przez samorząd terytorialny na poziomie regionu.

2. Krajowa strategia rozwoju regionalnego zawiera w szczególności elementy, o których mowa w art. 12a ust. 1, w ujęciu regionalnym oraz uwzględnia ustalenia zawarte w:

- 1) średniookresowej strategii rozwoju kraju;
- 2) innych strategiach rozwoju.

Art. 14ba. 1. Strategiami rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, odnoszącymi się do obszarów metropolitalnych są strategie rozwoju poszczególnych związków metropolitalnych.

2. Projekt strategii rozwoju związku metropolitalnego opracowuje zarząd związku metropolitalnego w konsultacji z jednostkami samorządu terytorialnego z obszaru związku metropolitalnego oraz partnerami społecznymi i gospodarczymi.

3. Strategia rozwoju związku metropolitalnego musi być zgodna ze strategią rozwoju województwa.

4. Strategie rozwoju powiatów i gmin wchodzących w skład związku metropolitalnego oraz ich programy rozwoju muszą być zgodne ze strategią rozwoju związku metropolitalnego.

Art. 14c. W celu zapewnienia realizacji europejskiej polityki spójności w Polsce tworzy się dokument, o którym mowa w tytule II w rozdziale II rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999, zwany dalej „narodową strategią spójności”.

Art. 14d. Zasady wieloletniego finansowania realizacji polityki rozwoju określają przepisy o finansach publicznych.

Rozdział 2a

Dokumenty programowe

Art. 14e. 1. Projekt umowy partnerstwa opracowuje minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego we współpracy w szczególności z:

- 1) ministrami właściwymi ze względu na zakres objęty umową partnerstwa;
- 2) zarządami województw;
- 3) partnerami społecznymi i gospodarczymi.

2. Projekt umowy partnerstwa opiniuje Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego.

3. Przy opracowywaniu projektu umowy partnerstwa uwzględnia się strategie rozwoju, o których mowa w art. 9, oraz koncepcję przestrzennego zagospodarowania kraju.

4. Projekt umowy partnerstwa jest przyjmowany przez Radę Ministrów, w drodze uchwały, na wniosek ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.

5. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego negocjuje z Komisją Europejską przyjęty przez Radę Ministrów projekt umowy partnerstwa.

6. Umowa partnerstwa zatwierdzona przez Komisję Europejską jest przekazywana do wiadomości członkom Rady Ministrów.

7. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” komunikat o:

- 1) podjęciu przez Komisję Europejską decyzji zatwierdzającej umowę partnerstwa;
- 2) adresie strony internetowej, na której zostanie zamieszczona treść umowy partnerstwa.

8. Przepisy ust. 1–7 stosuje się odpowiednio w przypadku zmiany umowy partnerstwa.

Art. 14f. 1. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego sporządza sprawozdanie roczne z realizacji umowy partnerstwa w terminie 8 miesięcy od zakończenia każdego roku oraz przedkłada je Komitetowi do spraw Umowy Partnerstwa i Radzie Ministrów do wiadomości.

2. Pierwsze sprawozdanie roczne z realizacji umowy partnerstwa, obejmujące lata 2014 i 2015, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego sporządza w 2016 r. Ostatnie sprawozdanie roczne, za 2022 r., minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego sporządza w 2023 r.

3. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego sporządza, w latach 2017 i 2019, sprawozdania z postępu realizacji umowy partnerstwa i przedkłada je Komitetowi do spraw Umowy Partnerstwa oraz Radzie Ministrów do wiadomości, a także przedstawia je Komisji Europejskiej.

4. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego sporządza, do dnia 30 czerwca 2025 r., końcowe sprawozdanie z realizacji umowy partnerstwa.

5. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi oraz minister właściwy do spraw rybołówstwa przekazują ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego, w terminie 6 miesięcy od zakończenia każdego roku, sprawozdania roczne z realizacji programów służących realizacji umowy partnerstwa znajdujących się we właściwości tych ministrów. Pierwsze sprawozdanie roczne, obejmujące lata 2014 i 2015, jest przekazywane w 2016 r. Ostatnie sprawozdanie roczne, za 2023 r., jest przekazywane do dnia 31 stycznia 2025 r.

Art. 14g. 1. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego:

- 1) koordynuje przygotowanie programów służących realizacji umowy partnerstwa;
- 2) może inicjować programy służące realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności i ich zmiany, opracowywane przez zarząd województwa;
- 3) opracowuje programy służące realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności;
- 4) opiniuje, co do zgodności z umową partnerstwa, projekty programów służących realizacji umowy partnerstwa oraz ich zmiany.

2. Koordynacja przygotowania programów służących realizacji umowy partnerstwa polega na:

- 1) monitorowaniu stanu przygotowania tych programów;
- 2) zapewnieniu spójnego i komplementarnego systemu informacji i promocji tych programów.

3. Koordynacja przygotowania programów służących realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności, o której mowa w ust. 1 pkt 1, polega w szczególności na:

- 1) reprezentowaniu Rzeczypospolitej Polskiej w kontaktach z Komisją Europejską;
- 2) prowadzeniu, we współpracy z właściwymi ministrami i zarządami województw, negocjacji z Komisją Europejską mających na celu uzgodnienie treści tych programów oraz ich zmian;
- 3) proponowaniu podmiotów, które mają być odpowiedzialne za zarządzanie i kontrolę tych programów.

4. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi oraz minister właściwy do spraw rybołówstwa opracowują programy służące realizacji umowy partnerstwa realizowane z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz funduszy wspierających sektory morski lub rybacki, a także:

- 1) reprezentują Rzeczpospolitą Polską w kontaktach z Komisją Europejską;
- 2) prowadzą negocjacje z Komisją Europejską mające na celu uzgodnienie treści tych programów;

- 3) proponują podmioty, które mają być odpowiedzialne za zarządzanie i kontrolę tych programów.

5. Zarząd województwa opracowuje dla danego województwa program służący realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności.

Art. 14h. Właściwy organ przy opracowywaniu programu służącego realizacji umowy partnerstwa uwzględnia ustalenia umowy partnerstwa.

Art. 14i. Program służący realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności określa w szczególności:

- 1) wybrane cele przewidziane do osiągnięcia zgodnie z umową partnerstwa oraz uzasadnienie ich wyboru, z uwzględnieniem uwarunkowań krajowych lub regionalnych oraz uprzedniej ewaluacji skuteczności i efektywności realizacji tego programu;
- 2) oczekiwane rezultaty, które mają zostać osiągnięte przez realizację tego programu;
- 3) opis działań, które mogą uzyskać dofinansowanie w ramach tego programu;
- 4) plan finansowy;
- 5) system instytucjonalny określający instytucje i podmioty zaangażowane w realizację programu oraz ich powiązania.

Art. 14j. 1. Projekt programu służącego realizacji umowy partnerstwa opracowany przez:

- 1) ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, ministra właściwego do spraw rozwoju wsi oraz ministra właściwego do spraw rybołówstwa, jest przyjmowany przez Radę Ministrów,
- 2) zarząd województwa, jest przyjmowany przez zarząd województwa – w drodze uchwały, po uzyskaniu opinii, o której mowa w art. 14g ust. 1 pkt 4, przed skierowaniem do przyjęcia przez Komisję Europejską.

2. Programy służące realizacji umowy partnerstwa:

- 1) w zakresie polityki spójności, po przyjęciu przez Komisję Europejską, są przekazywane przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego,
- 2) realizowane z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz funduszy wspierających sektory morski lub rybacki, po przyjęciu przez Komisję Europejską, są przekazywane

odpowiednio przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi lub ministra właściwego do spraw rybołówstwa
– do wiadomości członkom Rady Ministrów.

Art. 14k. Do programów służących realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności stosuje się odpowiednio przepisy art. 19a i art. 20 ust. 2a, 3 oraz 3b.

Art. 14ka. 1. Propozycje zmian programu służącego realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności opracowuje właściwa instytucja zarządzająca tym programem oraz przedkłada je do zatwierdzenia przez komitet monitorujący, o którym mowa w art. 47 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1303/2013”, oraz ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego w celu wyrażenia opinii.

2. Po zatwierdzeniu zmian oraz uzyskaniu opinii, o której mowa w art. 14g ust. 1 pkt 4, zmiany programu służącego realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności, opracowanego przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, są przyjmowane przez Radę Ministrów, w drodze uchwały, przed skierowaniem do przyjęcia przez Komisję Europejską.

3. Rada Ministrów może, w drodze uchwały, upoważnić ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego do przyjmowania zmian programu służącego realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności, opracowanego przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, w zakresie określonym w upoważnieniu.

4. Zmiany, o których mowa w ust. 3, mogą dotyczyć elementów nieobjętych decyzją Komisji Europejskiej przyjmującą program, o których mowa w art. 96 ust. 10 rozporządzenia nr 1303/2013.

5. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego informuje Radę Ministrów o wszelkich zmianach, o których mowa w ust. 3, w terminie miesiąca od przyjęcia przez komitet monitorujący, o którym mowa w art. 47 rozporządzenia nr 1303/2013, uchwały zmieniającej program.

6. Po zatwierdzeniu zmian oraz uzyskaniu opinii, o której mowa w art. 14g ust. 1 pkt 4, zmiany programu służącego realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności, opracowanego przez zarząd województwa, są przyjmowane przez zarząd województwa, w drodze uchwały, przed skierowaniem do przyjęcia przez Komisję Europejską.

Art. 14kb. Instytucja zarządzająca programem służącym realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności:

- 1) podaje do publicznej wiadomości, w szczególności na swojej stronie internetowej oraz na portalu, o którym mowa w art. 115 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013, ten program oraz jego zmiany, a także termin, od którego program lub jego zmiany są stosowane;
- 2) ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” komunikat o adresie strony internetowej oraz portalu, o którym mowa w art. 115 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013, na których zostaną zamieszczone ten program oraz jego zmiany, a także o terminie, od którego program lub jego zmiany są stosowane – w przypadku programu służącego realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności opracowanego przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, a w przypadku programu służącego realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności opracowanego przez zarząd województwa – w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

Art. 14kc. 1. Projekt zmiany programu realizowanego z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich opracowuje minister właściwy do spraw rozwoju wsi, po zasięgnięciu opinii komitetu monitorującego, o którym mowa w art. 47 rozporządzenia nr 1303/2013.

2. Projekt zmiany programu realizowanego z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, po uzyskaniu opinii, o której mowa w art. 14g ust. 1 pkt 4, jest przyjmowany przez Radę Ministrów w drodze uchwały, a następnie jest przekazywany przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi Komisji Europejskiej.

2a. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi współpracuje z Komisją Europejską w zakresie oceny przekazanego jej projektu zmiany programu realizowanego z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

3. Zmiana programu realizowanego z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich po:

- 1) zatwierdzeniu przez Komisję Europejską tej zmiany – w przypadku, o którym mowa w art. 11 lit. a i b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 487, z późn. zm.),
- 2) poinformowaniu Komisji Europejskiej o tej zmianie – w przypadku, o którym mowa w art. 11 lit. c rozporządzenia wymienionego w pkt 1

– jest przekazywana przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi do wiadomości członkom Rady Ministrów.

4. Rada Ministrów może, w drodze uchwały, upoważnić ministra właściwego do spraw rozwoju wsi do przyjmowania projektów zmian programu realizowanego z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w zakresie, o którym mowa w art. 11 lit. c rozporządzenia wymienionego w ust. 3 pkt 1.

Art. 14kd. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi:

- 1) podaje do publicznej wiadomości na swojej stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej program realizowany z wykorzystaniem środków z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz jego zmiany;
- 2) ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” komunikat o:

- a) zatwierdzeniu przez Komisję Europejską programu realizowanego z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz jego zmian, jeżeli wymagały zatwierdzenia przez Komisję Europejską,
- b) adresie strony internetowej, na której został zamieszczony program realizowany z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz jego zmiany.

Art. 14ke. 1. Projekt zmiany programu realizowanego z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego opracowuje minister właściwy do spraw rybołówstwa, po zasięgnięciu opinii komitetu monitorującego, o którym mowa w art. 47 rozporządzenia nr 1303/2013.

2. Projekt zmiany programu realizowanego z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, po uzyskaniu opinii, o której mowa w art. 14g ust. 1 pkt 4, jest przyjmowany przez Radę Ministrów w drodze uchwały, a następnie jest przekazywany przez ministra właściwego do spraw rybołówstwa Komisji Europejskiej.

3. Zmiana programu realizowanego z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego po jej zatwierdzeniu przez Komisję Europejską jest przekazywana przez ministra właściwego do spraw rybołówstwa do wiadomości członkom Rady Ministrów.

Art. 14kf. Minister właściwy do spraw rybołówstwa:

- 1) podaje do publicznej wiadomości na swojej stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej program realizowany z wykorzystaniem środków z Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz jego zmiany;
- 2) ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” komunikat o:
 - a) zatwierdzeniu przez Komisję Europejską programu realizowanego z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz jego zmian,
 - b) adresie strony internetowej, na której został zamieszczony program realizowany z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz jego zmiany.

Art. 14l. 1. W celu zapewnienia koordynacji i monitorowania realizacji umowy partnerstwa, w szczególności programów służących jej realizacji, w tym współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz z funduszy wspierających sektory morski lub rybacki, tworzy się Komitet do spraw Umowy Partnerstwa.

2. Do zadań Komitetu do spraw Umowy Partnerstwa należy w szczególności:

- 1) przegląd realizacji umowy partnerstwa i programów służących realizacji umowy partnerstwa z punktu widzenia postępów w osiągnięciu celów tej umowy;
- 2) formułowanie propozycji zmian umowy partnerstwa;
- 3) analizowanie sytuacji, które wpływają na realizację umowy partnerstwa, oraz wskazywanie zagadnień o charakterze horyzontalnym związanych z jej realizacją wymagających ewaluacji;
- 4) w przypadku stwierdzenia opóźnień lub problemów systemowych związanych z realizacją umowy partnerstwa wydawanie dla instytucji zarządzających programami służącymi realizacji umowy partnerstwa rekomendacji dotyczących w szczególności poprawy efektywności tych programów w zakresie osiągnięcia jej celów, w tym działań naprawczych, związanych z wypełnieniem warunków wynikających z członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej;
- 5) opiniowanie strategii komunikacji polityki spójności oraz jej zmian.

3. Komitetowi do spraw Umowy Partnerstwa przewodniczy minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego.

4. Zastępcami przewodniczącego Komitetu do spraw Umowy Partnerstwa są:

- 1) przedstawiciel wyznaczony przez ministra właściwego do spraw rozwoju wsi;
- 2) przedstawiciel wyznaczony przez ministra właściwego do spraw rybołówstwa;
- 3) przedstawiciel wyznaczony przez ministra właściwego do spraw gospodarki.

5. Przewodniczący Komitetu do spraw Umowy Partnerstwa może powoływać podkomitety, określając zakres ich zadań.

6. W skład Komitetu do spraw Umowy Partnerstwa wchodzi:

- 1) przedstawiciele instytucji zarządzających programami służącymi realizacji umowy partnerstwa;

- 2) przedstawiciele ministrów właściwych ze względu na zakres objęty umową partnerstwa;
- 3) przedstawiciel ministra właściwego do spraw finansów publicznych;
- 4) przedstawiciel ministra właściwego do spraw gospodarki;
- 5) przedstawiciel Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego;
- 6) 3 przedstawiciele strony samorządowej Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego;
- 7) przedstawiciele partnerów społecznych i gospodarczych.

7. Przewodniczący Komitetu do spraw Umowy Partnerstwa powołuje i odwołuje jego członków zapewniając, przy uwzględnieniu zasady partnerstwa, aby przedstawiciele:

- 1) strony samorządowej, z uwzględnieniem przedstawicieli strony samorządowej Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego,
- 2) strony rządowej,
- 3) partnerów społecznych i gospodarczych

– stanowili po 1/3 składu Komitetu.

8. Komitet do spraw Umowy Partnerstwa jest powoływany na okres realizacji umowy partnerstwa.

9. Tryb pracy Komitetu do spraw Umowy Partnerstwa określa regulamin, przyjmowany, w drodze uchwały, przez Komitet zwykłą większością głosów.

10. Obsługę kancelaryjno-administracyjną Komitetu do spraw Umowy Partnerstwa zapewnia urząd obsługujący ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.

Rozdział 2b

Kontrakt terytorialny

Art. 14m. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego opracowuje we współpracy z ministrami właściwymi ze względu na zakres objęty kontraktem terytorialnym stanowisko dotyczące zakresu i treści kontraktu terytorialnego, w tym celów mających istotne znaczenie dla rozwoju kraju oraz województwa objętego kontraktem, a następnie przedstawia je do wiadomości Radzie Ministrów.

Art. 14n. 1. Zarząd województwa opracowuje projekt stanowiska dotyczącego proponowanych zakresu i treści kontraktu terytorialnego, w tym

celów i przedsięwzięć priorytetowych mających istotne znaczenie dla rozwoju województwa objętego kontraktem.

2. Projekt stanowiska, o którym mowa w ust. 1, zarząd województwa przekazuje do zaopiniowania przez jednostki samorządu terytorialnego znajdujące się na terenie województwa objętego kontraktem terytorialnym, właściwe ze względu na zakres objęty kontraktem. Opinia jest wyrażana podczas konferencji, w której uczestniczą przedstawiciele zarządu województwa oraz przedstawiciele właściwych jednostek samorządu terytorialnego.

3. Zarząd województwa przyjmuje, w drodze uchwały, stanowisko dotyczące proponowanych zakresu i treści kontraktu terytorialnego, w tym celów i przedsięwzięć priorytetowych mających istotne znaczenie dla rozwoju województwa objętego kontraktem.

Art. 14o. 1. Na podstawie stanowisk, o których mowa w art. 14m i art. 14n ust. 3, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego oraz zarząd województwa negocjują projekt kontraktu terytorialnego.

2. Rada Ministrów w drodze uchwały:

- 1) zatwierdza wynegocjowany kontrakt terytorialny;
- 2) określa zakres i warunki dofinansowania programu służącego realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności opracowanego przez zarząd województwa środkami pochodzącymi z budżetu państwa lub ze źródeł zagranicznych.

3. Zarząd województwa zatwierdza wynegocjowany kontrakt terytorialny w drodze uchwały.

4. Zatwierdzony kontrakt terytorialny zawierają minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego oraz właściwy zarząd województwa.

Art. 14p. 1. Kontrakt terytorialny określa co najmniej:

- 1) województwo, którego dotyczy;
- 2) cele przewidziane do realizacji na terenie danego województwa;
- 3) przedsięwzięcia priorytetowe zgodne z celami wynikającymi odpowiednio ze strategii rozwoju, o których mowa w art. 9;
- 4) warunki realizacji przedsięwzięć priorytetowych, w tym potencjalne źródła ich finansowania;

- 5) oczekiwane rezultaty przedsięwzięć priorytetowych;
- 6) wykaz projektów współfinansowanych w ramach programów służących realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności lub projektów finansowanych ze środków budżetu państwa lub budżetu jednostki samorządu terytorialnego, umożliwiających realizację danego przedsięwzięcia priorytetowego, których identyfikację minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego i zarząd województwa uznają za zasadną;
- 7) zakres i tryb sprawozdawczości z jego realizacji;
- 8) sposób wykonywania przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego kontroli i monitoringu nad jego realizacją;
- 9) sposób i warunki weryfikacji realizacji przedsięwzięć priorytetowych;
- 10) warunki jego zmian;
- 11) warunki i sposób jego rozwiązania.

2. Kontrakt terytorialny określa ponadto wysokość, sposób i warunki dofinansowania programów służących realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności, opracowywanych przez zarząd województwa, oraz zobowiązanie do stosowania wytycznych, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460, 1475 i 2433).

3. Do zmiany kontraktu terytorialnego przepisy art. 14m–14o stosuje się odpowiednio.

4. Zmiany kontraktu terytorialnego w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, 6 i 7–9, oraz dotyczące sposobu i warunków dofinansowania programów służących realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności, opracowywanych przez zarząd województwa, nie wymagają przyjęcia w drodze uchwały Rady Ministrów.

Art. 14q. 1. Realizację kontraktu terytorialnego koordynuje minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, a ze strony samorządowej właściwy zarząd województwa.

2. W celu realizacji zobowiązań wynikających z kontraktu terytorialnego zarząd województwa może zawierać porozumienia z jednostkami samorządu

terytorialnego zaangażowanymi w realizację jego postanowień, znajdującymi się na terenie województwa objętego kontraktem.

3. Realizacja celów i przedsięwzięć priorytetowych mających istotne znaczenie dla rozwoju kraju i województwa, określonych w kontrakcie terytorialnym jest finansowana w szczególności ze środków programów oraz programów służących realizacji umowy partnerstwa lub z budżetów jednostek samorządu terytorialnego znajdujących się na terenie województwa objętego kontraktem terytorialnym.

Art. 14r. 1. Podmioty zaangażowane w realizację kontraktu terytorialnego przekazują, do dnia 31 marca każdego roku, ministrowi właściwemu ze względu na zakres objęty kontraktem terytorialnym, w zakresie jego właściwości, w odniesieniu do przedsięwzięć, o których mowa w art. 14p ust. 1 pkt 3, nieobjętych programami służącymi realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności, informacje o realizacji kontraktu w roku poprzednim.

2. Minister właściwy ze względu na zakres objęty kontraktem terytorialnym przekazuje, do dnia 30 kwietnia każdego roku, ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego, z uwzględnieniem informacji, o których mowa w ust. 1, informację o realizacji kontraktu w roku poprzednim.

3. Instytucja zarządzająca programem służącym realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności, w zakresie swojej właściwości, w odniesieniu do przedsięwzięć, o których mowa w art. 14p ust. 1 pkt 3, objętych programami służącymi realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności, przekazuje, do dnia 30 kwietnia każdego roku, ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego informację o realizacji kontraktu terytorialnego w roku poprzednim.

4. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego przygotowuje, z uwzględnieniem informacji, o których mowa w ust. 2 i 3, w porozumieniu z właściwym zarządem województwa informację o realizacji kontraktu terytorialnego w roku poprzednim.

5. Informację o realizacji kontraktu terytorialnego w roku poprzednim:

- 1) minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego przekazuje, do dnia 30 czerwca każdego roku, Radzie Ministrów oraz zarządowi województwa;
- 2) zarząd województwa przekazuje, do dnia 30 lipca każdego roku, sejmikowi województwa.

Rozdział 2c

Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej

Art. 14s. 1. Projekt programu Europejskiej Współpracy Terytorialnej, o którym mowa w art. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1299/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 259), zwanego dalej „programem EWT”, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego:

- 1) udostępnia na stronie internetowej oraz portalu, o którym mowa w art. 115 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013, w celu wyrażenia opinii o projekcie programu przez partnerów społecznych i gospodarczych, których zakresu działania dotyczy ten projekt;
- 2) przekazuje do zaopiniowania Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

2. Podmioty, o których mowa w ust. 1, wyrażają opinię w terminie wyznaczonym przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, nie krótszym niż 14 dni od dnia odpowiednio udostępnienia albo przekazania projektu programu EWT do zaopiniowania. Niewyrażenie opinii w terminie oznacza rezygnację z prawa jej wyrażenia.

3. Rada Ministrów wyraża zgodę na przystąpienie do programu EWT, w drodze uchwały, przed skierowaniem go do przyjęcia przez Komisję Europejską.

4. Po przyjęciu programu EWT przez Komisję Europejską minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego:

- 1) przekazuje program EWT Radzie Ministrów do wiadomości;
- 2) podaje do publicznej wiadomości, w szczególności na swojej stronie internetowej oraz na portalu, o którym mowa w art. 115 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013, program EWT oraz termin, od którego ten program jest stosowany;
- 3) ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” komunikat o adresie strony internetowej oraz portalu, na których

zostanie zamieszczony program EWT, a także o terminie, od którego ten program jest stosowany.

5. Przepisy ust. 4 stosuje się odpowiednio w przypadku zmiany programu EWT.

Rozdział 3

Programy operacyjne i programy rozwoju

Art. 15. 1. Programy są dokumentami o charakterze operacyjno-wdrożeniowym ustanawianymi w celu realizacji średniookresowej strategii rozwoju kraju oraz strategii rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, określającymi działania przewidziane do realizacji zgodnie z ustalonym systemem finansowania i realizacji, stanowiącym element programu. Programy przyjmuje się w drodze uchwały lub decyzji odpowiedniego organu.

2. Średniookresowa strategia rozwoju kraju oraz strategię rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, mogą być realizowane również na podstawie umów lub porozumień międzynarodowych, odrębnych programów, w tym programów operacyjnych oraz programów realizowanych w ramach celu Europejska Współpraca Terytorialna, o których mowa w rozdziale III rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1080/2006 z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1783/1999 (Dz. Urz. UE L 210 z 31.07.2006, str. 1) i programów, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1638/2006 z dnia 24 października 2006 r. określającym przepisy ogólne w sprawie ustanowienia Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa (Dz. Urz. UE L 310 z 09.01.2006, str. 1), oraz instrumentów prawnych i finansowych, o których mowa w przepisach Unii Europejskiej.

3. Realizacja średniookresowej strategii rozwoju kraju w zakresie, o którym mowa w ust. 2, odbywa się na zasadach określonych w umowach lub porozumieniach międzynarodowych, a także w odrębnych programach, w tym operacyjnych oraz instrumentach finansowych, o których mowa w ust. 2, realizowanych na podstawie przepisów Unii Europejskiej tam wskazanych, dotyczących tych programów oraz na podstawie właściwych decyzji Komisji Europejskiej.

4. Programami są:

- 1) programy operacyjne – dokumenty, o których mowa w art. 37 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999, realizujące cele zawarte w narodowej strategii spójności i strategiach rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3; programami operacyjnymi są krajowe programy operacyjne i regionalne programy operacyjne;
- 2) programy rozwoju – dokumenty realizujące cele zawarte w strategiach rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, oraz programy wieloletnie, o których mowa w przepisach o finansach publicznych.

5. Funkcję instytucji zarządzającej dla programów, o których mowa w ust. 2, dla których instytucja zarządzająca została umiejscowiona w Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie decyzji Komisji Europejskiej, pełni minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego. W przypadku gdy w programach, zgodnie z odpowiednią decyzją Komisji Europejskiej, instytucja zarządzająca znajduje się poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego pełni rolę koordynatora krajowego.

6. Dla każdego programu operacyjnego oraz dla programu rozwoju o wartości powyżej 300 mln zł, a także zmiany programu rozwoju o wartości powyżej 300 mln zł, instytucja opracowująca program przygotowuje, przed jego przyjęciem lub zmianą, raport ewaluacyjny, zawierający uprzednią ewaluację realizacji programu.

7. (uchylony)

8. W przypadku opracowywania lub zmiany programu rozwoju, o którym mowa w ust. 6, instytucja opracowująca program rozwoju o wartości powyżej 300 mln zł może, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego, odstąpić od opracowywania raportu ewaluacyjnego, biorąc pod uwagę w szczególności wysoki stopień realizacji celu publicznego oraz skalę oddziaływania na gospodarkę i społeczeństwo.

Art. 16. Program obejmuje okres niewykraczający poza okres obowiązywania średniookresowej strategii rozwoju kraju lub strategii rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, które realizuje.

Art. 17. 1. Program określa w szczególności:

- 1) diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w odniesieniu do zakresu objętego programowaniem strategicznym oraz wyniki raportu ewaluacyjnego, o którym mowa w art. 15 ust. 6;
- 2) cel główny i cele szczegółowe w nawiązaniu do średniookresowej strategii rozwoju kraju, narodowej strategii spójności lub strategii rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, wraz z określonymi wskaźnikami;
- 3) priorytety oraz kierunki interwencji w zakresie terytorialnym, w tym w ujęciu wojewódzkim;
- 4) sposób monitorowania i oceny stopnia osiągnięcia celu głównego i celów szczegółowych;
- 5) plan finansowy, w tym:
 - a) źródła finansowania realizacji programu,
 - b) kwotę środków przeznaczonych na finansowanie realizacji programu i jej podział między poszczególne priorytety,
 - c) informację o wysokości współfinansowania na poziomie programu i priorytetów;
- 6) podstawowe założenia systemu realizacji.

1a. System realizacji, o którym mowa w ust. 1 pkt 6, zawiera warunki i procedury obowiązujące instytucje uczestniczące w realizacji programu, obejmujące zarządzanie, monitoring, ewaluację, kontrolę i sprawozdawczość oraz sposób koordynacji działań tych instytucji.

2. W przypadku programów operacyjnych uwzględnia się wymagania określone w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1260/1999.

3. Sposób zapewnienia wieloletniego finansowania programu operacyjnego ze środków pochodzących z budżetu państwa lub ze źródeł zagranicznych określają przepisy o finansach publicznych.

4. W przypadku gdy źródłem dofinansowania w ramach programu operacyjnego są środki pochodzące z funduszy celowych, dofinansowanie w tym zakresie odbywa się na podstawie przepisów dotyczących tych funduszy.

Art. 18. Projekt programu opracowuje oraz uzgadnia:

- 1) minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, we współpracy z właściwymi ministrami – w przypadku krajowego programu operacyjnego;
- 2) zarząd województwa we współpracy z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego – w przypadku regionalnego programu operacyjnego;
- 3) właściwy minister, zarząd województwa, zarząd powiatu lub wójt (burmistrz, prezydent miasta) – w przypadku programu rozwoju.

Art. 19. 1. Projekt programu rozwoju opracowany przez właściwego ministra jest przedkładany ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego w celu wydania opinii dotyczącej zgodności ze średniookresową strategią rozwoju kraju oraz z zakresem określonym w art. 17 ust. 1.

1a. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wydaje opinię, o której mowa w ust. 1, w terminie 30 dni od dnia otrzymania projektu programu rozwoju.

1b. W przypadku wydania przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego opinii o braku zgodności projektu programu rozwoju ze średniookresową strategią rozwoju kraju lub z zakresem określonym w art. 17 ust. 1, właściwy minister przygotowuje pisemne stanowisko do tej opinii.

1c. Właściwy minister przedkłada do rozpatrzenia przez Radę Ministrów projekt programu rozwoju wraz z opinią, o której mowa w ust. 1, oraz stanowiskiem, o którym mowa w ust. 1b.

2. Program rozwoju opracowany przez właściwego ministra jest przyjmowany przez Radę Ministrów w drodze uchwały.

3. Program rozwoju opracowany przez właściwy zarząd województwa jest przyjmowany przez zarząd województwa w drodze uchwały.

3a. Program rozwoju opracowany przez właściwy zarząd powiatu jest przyjmowany przez radę powiatu w drodze uchwały.

3b. Program rozwoju opracowany przez właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta) jest przyjmowany przez radę gminy w drodze uchwały.

4. Projekt krajowego programu operacyjnego jest przyjmowany przez Radę Ministrów, w drodze uchwały, przed skierowaniem do Komisji Europejskiej.

5. Krajowy program operacyjny po przyjęciu przez Komisję Europejską, w drodze decyzji, jest przekazywany do wiadomości członkom Rady Ministrów.

6. Przepisy ust. 2–5 stosuje się odpowiednio w przypadku zmiany programów rozwoju lub krajowych programów operacyjnych.

7. Właściwy minister opracowujący program rozwoju lub minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” komunikat o:

- 1) w przypadku programów rozwoju opracowywanych przez właściwego ministra:
 - a) podjęciu przez Radę Ministrów uchwały o przyjęciu programu rozwoju lub jego zmian,
 - b) adresie strony internetowej, na której właściwy minister opracowujący program rozwoju zamieści treść programu rozwoju oraz zmian do tego programu,
 - c) terminie, od którego program rozwoju opracowany przez właściwego ministra lub jego zmiany będą stosowane;
- 2) w przypadku krajowych programów operacyjnych:
 - a) podjęciu przez Komisję Europejską decyzji zatwierdzającej krajowy program operacyjny lub jego zmiany,
 - b) adresie strony internetowej, na której instytucja zarządzająca zamieści treść krajowego programu operacyjnego oraz zmian do tego programu,
 - c) terminie, od którego krajowy program operacyjny lub jego zmiany będą stosowane.

8. Zarząd województwa, zarząd powiatu lub wójt (burmistrz, prezydent miasta) ogłaszają w wojewódzkim dzienniku urzędowym komunikat o:

- 1) podjęciu uchwały o przyjęciu programu rozwoju, opracowanego przez zarząd województwa, zarząd powiatu lub wójta (burmistrza, prezydenta miasta) lub jego zmian;
- 2) adresie strony internetowej, na której zostanie zamieszczona treść programu rozwoju oraz zmian do tego programu;
- 3) terminie, od którego program rozwoju lub jego zmiany będą stosowane.

Art. 19a. 1. Projekty programów podlegają konsultacjom z jednostkami samorządu terytorialnego, partnerami społecznymi i gospodarczymi oraz Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

2. Przepisy art. 6 ust. 2–4 stosuje się odpowiednio.

Art. 20. 1. Projekt regionalnego programu operacyjnego, przewidującego dofinansowanie pochodzące z budżetu państwa przygotowuje oraz uzgadnia zarząd województwa we współpracy z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego.

2. Zarząd województwa przyjmuje projekt regionalnego programu operacyjnego w drodze uchwały, przed skierowaniem do przyjęcia przez Komisję Europejską.

2a. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, wykonując zadania państwa członkowskiego, prowadzi negocjacje regionalnych programów operacyjnych z Komisją Europejską, w uzgodnieniu oraz przy udziale przedstawiciela instytucji zarządzającej regionalnym programem operacyjnym.

2b. Regionalny program operacyjny, po przyjęciu przez Komisję Europejską, w drodze decyzji, jest przekazywany przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego do wiadomości członkom Rady Ministrów.

3. Instytucja zarządzająca ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym regionalny program operacyjny.

3a. Przepisy ust. 1–3 stosuje się odpowiednio w przypadku zmiany regionalnych programów operacyjnych.

3b. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” komunikat o:

- 1) podjęciu przez Komisję Europejską decyzji zatwierdzającej regionalny program operacyjny lub jego zmiany;
- 2) terminie, od którego regionalny program operacyjny lub jego zmiany będą stosowane.

4. (uchylony)

5. (uchylony)

5a. (uchylony)

6. (uchylony)

7. (uchylony)

8. (uchylony)

9. Zarząd województwa przekazuje sejmikowi województwa, do dnia 30 czerwca każdego roku, informację o realizacji regionalnego programu operacyjnego w roku poprzednim.

Art. 20a. 1. Działania z zakresu polityki rozwoju, stanowiące zadania własne jednostek samorządu terytorialnego, nieujęte w regionalnym programie operacyjnym lub programie służącym realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności, opracowanym przez zarząd województwa, mogą być finansowane z dotacji celowych budżetu państwa w przypadku, jeżeli działania te:

- 1) trwale przyczynią się do podniesienia rozwoju oraz konkurencyjności regionu, lub
- 2) pozostają w związku z działaniami realizowanymi w ramach regionalnego programu operacyjnego lub programu służącego realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności, opracowanego przez zarząd województwa.

2. Przekazanie dotacji celowej, o której mowa w ust. 1, odbywa się na podstawie umowy zawartej przez:

- 1) ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, lub
- 2) właściwego ministra lub właściwego miejscowo wojewodę, po uzyskaniu pozytywnej opinii ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego

– z jednostkami samorządu terytorialnego, na zasadach określonych w przepisach o finansach publicznych.

Art. 20b. 1. Jednostki sektora finansów publicznych, o których mowa w art. 9 pkt 2, 5, 10–14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 oraz z 2018 r. poz. 62 i 1000) mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na:

- 1) przedsięwzięcia priorytetowe, o których mowa w art. 14p ust. 1 pkt 3;
- 2) wydatki wynikające lub związane z realizacją programów operacyjnych oraz programów służących realizacji umowy partnerstwa.

2. Przekazanie dotacji celowej, o której mowa w ust. 1, odbywa się na podstawie umowy zawartej przez:

- 1) ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, lub

2) właściwego ministra lub właściwego miejscowo wojewodę, po uzyskaniu pozytywnej opinii ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego – z jednostkami sektora finansów publicznych, o których mowa w ust. 1, na zasadach określonych w przepisach o finansach publicznych.

Art. 21. 1. W zakresie, w którym finansowanie projektów w ramach programów stanowi pomoc spełniająca przesłanki określone w art. 87 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską albo pomoc *de minimis*, do tego finansowania mają zastosowanie szczegółowe warunki i tryb udzielania pomocy.

2. Podmiotami udzielającymi pomocy, o której mowa w ust. 1, są instytucje zarządzające, instytucje pośredniczące, instytucje wdrażające lub beneficjenci, a także inne podmioty, o których mowa w art. 2 pkt 12 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 362).

3. Właściwy minister albo minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego – w zakresie programów operacyjnych, w ramach których zarząd województwa pełni funkcję instytucji zarządzającej lub instytucji pośredniczącej, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe przeznaczenie, warunki i tryb udzielania pomocy, o której mowa w ust. 1, mając w szczególności na uwadze konieczność zapewnienia zgodności udzielanej pomocy z warunkami jej dopuszczalności, w przypadku gdy odrębne przepisy nie określają szczegółowych warunków i trybu udzielania tej pomocy.

4. Pomoc, o której mowa w ust. 1, nieobjęta przepisami, o których mowa w ust. 3, lub innymi przepisami wydanymi na podstawie odrębnych ustaw, stanowi pomoc indywidualną, a jej przeznaczenie i szczegółowe warunki udzielania określa decyzja, umowa o dofinansowanie projektu, umowa o udzielenie dotacji celowej albo akt będący podstawą jej udzielenia.

Rozdział 3a

Polityka miejska

Art. 21a. Polityka miejska stanowi zespół działań prawnych, finansowych i planistycznych na rzecz zrównoważonego rozwoju miast i ich obszarów funkcjonalnych, mających na celu wykorzystanie potencjału miast i ich obszarów

funkcjonalnych w procesach rozwoju kraju, wzmocnienie zdolności miast i ich obszarów funkcjonalnych do pobudzania wzrostu gospodarczego i tworzenia trwałych miejsc pracy oraz poprawy jakości życia mieszkańców.

Art. 21b. 1. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego prowadzi politykę miejską na podstawie krajowej polityki miejskiej.

2. Krajowa polityka miejska jest dokumentem określającym planowane działania administracji rządowej, o których mowa w art. 21a, oraz uwzględniającym cele i kierunki określone w średniookresowej strategii rozwoju kraju oraz krajowej strategii rozwoju regionalnego.

3. Krajowa polityka miejska zawiera w szczególności:

- 1) diagnozę najważniejszych wyzwań rozwojowych skierowanych do miast;
- 2) podstawowe cele i kierunki działań administracji rządowej, o których mowa w art. 21a;
- 3) warunki i procedury jej realizacji.

Art. 21c. 1. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego opracowuje, we współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego, projekt krajowej polityki miejskiej.

2. Projekt, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego:

- 1) konsultuje z partnerami społecznymi i gospodarczymi;
- 2) uzgadnia z członkami Rady Ministrów.

3. Krajowa polityka miejska jest przyjmowana przez Radę Ministrów w drodze uchwały.

4. Krajowa polityka miejska podlega aktualizacji nie rzadziej niż raz na 7 lat, z uwzględnieniem okresu programowania Unii Europejskiej oraz strategii rozwoju Unii Europejskiej, a także może podlegać aktualizacji w każdym czasie, jeżeli tego wymaga sytuacja społeczno-gospodarcza kraju.

Rozdział 4

(uchylony)

Rozdział 5

Realizacja programów operacyjnych

Art. 25. Za prawidłową realizację programu odpowiada:

- 1) w przypadku programu operacyjnego – instytucja zarządzająca, którą jest odpowiednio minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego lub zarząd województwa;
- 2) w przypadku programu rozwoju – odpowiednio właściwy minister lub zarząd województwa.

Art. 26. 1. Do zadań instytucji zarządzającej należy w szczególności:

- 1) wypełnianie obowiązków wynikających z art. 60 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999;
- 2) przygotowanie szczegółowego opisu priorytetów programu operacyjnego oraz jego zmian, z uwzględnieniem wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, o których mowa w art. 35 ust. 3 pkt 1;
- 3) przygotowanie i przekazanie Komitetowi Monitorującemu do zatwierdzenia propozycji kryteriów wyboru projektów, spełniających warunki niedyskryminacji i przejrzystości, z uwzględnieniem w szczególności art. 16 i art. 17 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999;
- 4) wybór, w oparciu o kryteria, o których mowa w pkt 3, projektów, które będą dofinansowane w ramach programu operacyjnego;
- 5) zawieranie z beneficjentami umów o dofinansowanie projektu lub podejmowanie decyzji, o której mowa w art. 28 ust. 2;
- 6) określenie kryteriów kwalifikowalności wydatków objętych dofinansowaniem w ramach programu operacyjnego;
- 7) określenie poziomu dofinansowania projektu, jako procentu wydatków objętych dofinansowaniem;
- 8) określenie systemu realizacji programu operacyjnego;
- 9) (uchylony)

- 10) zarządzanie środkami finansowymi przeznaczonymi na realizację programu operacyjnego, pochodzącymi z budżetu państwa, budżetu województwa lub ze źródeł zagranicznych;
- 11) dokonywanie płatności ze środków programu operacyjnego na rzecz beneficjentów;
- 12) monitorowanie postępów w realizacji, ewaluacja programu operacyjnego oraz stopnia osiągnięcia jego celów;
- 13) opracowywanie, w razie potrzeby, propozycji zmian w programie operacyjnym;
- 14) prowadzenie kontroli realizacji programu operacyjnego, w tym kontroli realizacji poszczególnych dofinansowanych projektów;
- 15) odzyskiwanie kwot podlegających zwrotowi, w tym wydawanie decyzji o zwrocie środków przekazanych na realizację programów, projektów lub zadań, o której mowa w przepisach o finansach publicznych;
- 15a) ustalanie i nakładanie korekt finansowych, o których mowa w art. 98 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999;
- 16) zapewnienie właściwej informacji i promocji programu operacyjnego.

2. Instytucja zarządzająca, wykonując zadania, o których mowa w ust. 1, powinna uwzględniać zasadę równego dostępu do pomocy wszystkich kategorii beneficjentów w ramach programu oraz zapewniać przejrzystość reguł stosowanych przy ocenie projektów.

3. Instytucja zarządzająca ogłasza komunikat:

- 1) w przypadku krajowego programu operacyjnego – w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” o:
 - a) adresie strony internetowej, na której instytucja zarządzająca zamieści treść szczegółowego opisu priorytetów krajowego programu operacyjnego lub jego zmian,
 - b) terminie, od którego szczegółowy opis priorytetów programu operacyjnego lub jego zmiany będą stosowane;
 - c) (uchylona)

- 2) w przypadku regionalnego programu operacyjnego – w wojewódzkim dzienniku urzędowym o:
 - a) adresie strony internetowej, na której instytucja zarządzająca zamieści treść szczegółowego opisu priorytetów regionalnego programu operacyjnego lub jego zmian,
 - b) terminie, od którego szczegółowy opis priorytetów regionalnego programu operacyjnego lub jego zmiany będą stosowane.
 - c) (uchylona)

Art. 27. 1. Instytucja zarządzająca może, w drodze porozumienia, powierzyć instytucji pośredniczącej część zadań związanych z realizacją programu operacyjnego, a w szczególności:

- 1) przygotowanie i przekazanie instytucji zarządzającej propozycji szczegółowego opisu priorytetów programu operacyjnego w oparciu o wytyczne ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, o których mowa w art. 35 ust. 3 pkt 1;
- 2) przygotowanie i przekazanie Komitetowi Monitorującemu propozycji kryteriów wyboru projektu;
- 3) dokonywanie, w oparciu o określone kryteria, wyboru projektów, które będą dofinansowane w ramach programu operacyjnego;
- 4) zawieranie umów z beneficjentami o dofinansowanie projektu;
- 5) kontrolę realizacji dofinansowanych projektów;
- 6) dokonywanie płatności ze środków programu operacyjnego na rzecz beneficjentów;
- 6a) wydawanie decyzji o zwrocie środków przekazanych na realizację programów, projektów lub zadań oraz decyzji o zapłacie odsetek, o których mowa w przepisach o finansach publicznych, a także rozpatrywanie odwołań od tych decyzji, wydawanych w pierwszej instancji przez inną instytucję;
- 7) odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych beneficjentom;
- 8) prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych.

2. Instytucja zarządzająca ponosi odpowiedzialność za prawidłowość realizacji zadań powierzonych instytucji pośredniczącej.

3. Instytucja zarządzająca zatwierdza procedury dokonywania czynności w ramach powierzonych zadań, opracowane przez instytucję pośredniczącą.

4. Instytucja zarządzająca lub, za jej zgodą instytucja pośrednicząca lub instytucja wdrażająca może powierzyć realizację czynności technicznych związanych z obsługą swoich zadań innym podmiotom na podstawie odpowiednio porozumienia lub umowy.

5. Do realizacji czynności technicznych, o których mowa w ust. 4, powierzanych jednostce sektora finansów publicznych lub fundacjom, których jedynym fundatorem jest Skarb Państwa, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1579 i 2018). W takim przypadku instytucja zarządzająca lub instytucja pośrednicząca pokrywa poniesione przez te jednostki lub fundacje niezbędne koszty wykonania tych czynności.

Art. 28. 1. W ramach programu operacyjnego mogą być dofinansowane projekty:

- 1) indywidualne – o strategicznym znaczeniu dla realizacji programu, wskazywane przez instytucję zarządzającą,
- 2) systemowe, w tym również projekty pomocy technicznej – polegające na realizacji zadań publicznych przez podmioty działające na podstawie odrębnych przepisów, w zakresie określonym przepisami prawa i dokumentami strategiczno-programowymi przyjętymi przez Radę Ministrów,
- 3) wyłonione w trybie konkursu
– zgodnie z kryteriami zatwierdzonymi przez Komitet Monitorujący, spełniającymi warunki niedyskryminacji i przejrzystości, z uwzględnieniem w szczególności art. 16 i art. 17 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999.

1a. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego w przypadku krajowych programów operacyjnych:

- 1) zamieszcza na swojej stronie internetowej listę projektów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, oraz jej zmiany;
- 2) ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” komunikat o adresie strony internetowej, na której instytucja

zarządzająca zamieści listę projektów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, lub jej zmiany.

1b. Zarząd województwa w przypadku regionalnych programów operacyjnych:

- 1) zamieszcza na swojej stronie internetowej listę projektów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, oraz jej zmiany;
- 2) ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym komunikat o adresie strony internetowej, na której instytucja zarządzająca zamieści listę projektów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, lub jej zmiany.

2. Jeżeli instytucja zarządzająca lub instytucja pośrednicząca jest jednocześnie beneficjentem, podstawę dofinansowania projektu stanowi umowa o dofinansowanie projektu lub decyzja podjęta przez instytucję zarządzającą lub instytucję pośredniczącą, zgodnie z przyjętym systemem realizacji dla danego programu operacyjnego. W przypadku gdy instytucją zarządzającą lub pośredniczącą jest samorząd województwa decyzja podejmowana jest w formie uchwały zarządu województwa.

3. (uchylony)

4. (uchylony)

5. Dokumenty stanowiące system realizacji programu operacyjnego, a także ich zmiany podlegają publikacji na stronach internetowych właściwej instytucji zarządzającej.

6. Dokumenty, o których mowa w ust. 5, nie mogą być zmieniane na niekorzyść wnioskodawcy w trakcie trwania określonej tury konkursu, w zakresie w jakim dotyczą tego konkursu, a w przypadku konkursów otwartych – ich zmiana nie może mieć negatywnego wpływu na rozpatrzenie złożonego przed dokonaniem tej zmiany wniosku o dofinansowanie.

7. Przepis ust. 6 nie ma zastosowania do przypadków, gdy konieczność dokonania zmiany wynika ze zobowiązań międzynarodowych lub przepisów odrębnych ustaw. W takim przypadku, dokonując zmiany w systemie realizacji, właściwa instytucja zarządzająca wraz z publikacją tych zmian podaje informację zawierającą ich uzasadnienie oraz termin, od którego zmiany te będą stosowane.

8. Wszelkie dokumenty i informacje przedstawiane przez wnioskodawców, oceniane w trakcie trwania konkursu lub danej tury konkursu w przypadku

konkursu otwartego, a także wszelkie dokumenty wytworzone lub przygotowane w związku z oceną dokumentów i informacji przedstawianych przez wnioskodawców, do czasu zawarcia wszystkich umów o dofinansowanie w ramach konkursu nie stanowią informacji publicznej w rozumieniu ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1764 oraz z 2017 r. poz. 933).

9. W ramach programu operacyjnego dofinansowane mogą być także projekty, o których mowa w ust. 1, realizowane w formie partnerstwa publiczno-prywatnego, na podstawie ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1834).

Art. 28a. 1. W celu wspólnej realizacji projektów, o których mowa w art. 28 ust. 1, w zakresie określonym przez instytucję zarządzającą, mogą być tworzone partnerstwa, przez podmioty wnoszące do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe, realizujące wspólnie projekt, zwany dalej „projektem partnerskim”, na warunkach określonych w porozumieniu lub umowie partnerskiej lub na podstawie odrębnych przepisów.

2. Projekt partnerski jest realizowany na podstawie decyzji lub umowy o dofinansowanie zawartej z beneficjentem działającym w imieniu i na rzecz partnerów w zakresie określonym porozumieniem lub umową partnerską.

3. W przypadku projektów partnerskich, porozumienie lub umowa partnerska określa w szczególności zadania partnerów, zasady wspólnego zarządzania projektem oraz sposób przekazywania przez beneficjenta środków finansowych na pokrycie niezbędnych kosztów ponoszonych przez partnerów na realizację zadań w ramach projektu.

4. W przypadku projektów partnerskich realizowanych na podstawie umowy partnerskiej, podmiot o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, ubiegający się o dofinansowanie, dokonuje wyboru partnerów spoza sektora finansów publicznych z zachowaniem zasady przejrzystości i równego traktowania podmiotów, w szczególności jest zobowiązany do:

- 1) ogłoszenia otwartego naboru partnerów w dzienniku ogólnopolskim lub lokalnym oraz w Biuletynie Informacji Publicznej; w ogłoszeniu powinien być wskazany termin co najmniej 21 dni na zgłoszenie partnerów;

- 2) uwzględnienia przy wyborze partnerów: zgodności działania potencjalnego partnera z celami partnerstwa, oferowanego wkładu potencjalnego partnera w realizację celu partnerstwa, doświadczenie w realizacji projektów o podobnym charakterze, współpracę z beneficjentem w trakcie przygotowania projektu;
- 3) podania do publicznej wiadomości informacji o stronach umowy o partnerstwie oraz zakresu zadań partnerów.

Art. 29. 1. Instytucja zarządzająca, instytucja pośrednicząca lub instytucja wdrażająca, w celu wyłonienia projektów do dofinansowania w trybie, o którym mowa w art. 28 ust. 1 pkt 3, ogłasza konkurs na swojej stronie internetowej.

2. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 1, zawiera informacje obejmujące:

- 1) rodzaj projektów podlegających dofinansowaniu;
- 2) rodzaj podmiotów, które mogą ubiegać się o dofinansowanie;
- 3) kwotę środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów;
- 4) poziom dofinansowania projektów, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 7;
- 5) maksymalną kwotę dofinansowania projektu, o ile kwota taka została ustalona;
- 6) kryteria wyboru projektów;
- 7) termin rozstrzygnięcia konkursu;
- 8) wzór wniosku o dofinansowanie projektu;
- 9) termin, miejsce i sposób składania wniosków o dofinansowanie projektu;
- 10) wzór umowy o dofinansowanie projektu;
- 11) informację o środkach odwoławczych przysługujących wnioskodawcy i warunkach, na jakich są wnoszone, zgodnie z art. 30a ust. 3 i art. 30b.

3. Instytucja zarządzająca, instytucja pośrednicząca lub instytucja wdrażająca w dniu ogłoszenia konkursu zamieszcza w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim lub regionalnym informację o konkursie, zawierającą co najmniej elementy określone w ust. 2 pkt 1–3 oraz wskazanie adresu strony internetowej, na której zamieszczono ogłoszenie o konkursie.

4. Do czasu zawarcia wszystkich umów o dofinansowanie projektu z beneficjentami wyłonionymi w konkursie lub w wyniku rozpatrzenia środków odwoławczych przewidzianych w ustawie, instytucja ogłaszająca konkurs nie może

spowodować pogorszenia zasad konkursu, warunków realizacji projektu oraz nakładać na podmioty ubiegające się o dofinansowanie dodatkowych obowiązków.

4a. Przepis ust. 4 nie ma zastosowania do przypadków, gdy konieczność zmiany wynika ze zobowiązań międzynarodowych lub przepisów innych ustaw.

5. (uchylony)

Art. 30. 1. Podstawę dofinansowania projektu stanowi umowa o dofinansowanie projektu zawarta z beneficjentem przez instytucję zarządzającą albo działającą w jej imieniu instytucję pośredniczącą lub instytucję wdrażającą albo decyzja, o której mowa w art. 28 ust. 2.

2. Umowa albo decyzja, o których mowa w ust. 1, określają warunki dofinansowania projektu, a także prawa i obowiązki beneficjenta z tym związane.

Art. 30a. 1. Umowa o dofinansowanie projektu jest zawierana zgodnie z systemem realizacji programu operacyjnego, w odniesieniu do projektu:

- 1) który pozytywnie przeszedł wszystkie etapy jego oceny i został zakwalifikowany do dofinansowania, oraz
- 2) którego dofinansowanie jest możliwe w ramach dostępnej alokacji na realizację poszczególnych działań i priorytetów w ramach programu operacyjnego.

2. Instytucja zarządzająca, pośrednicząca lub instytucja wdrażająca, zgodnie z systemem realizacji programu operacyjnego, ogłasza na swojej stronie internetowej listę projektów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 3, które zostały zakwalifikowane do dofinansowania.

3. Właściwa instytucja, o której mowa w ust. 2, pisemnie informuje wnioskodawcę o wynikach poszczególnych etapów oceny jego projektu wraz z podaniem otrzymanej punktacji lub informacji o spełnieniu bądź niespełnieniu kryteriów wyboru projektów. Informacja ta zawiera uzasadnienie oceny, a w przypadku gdy ocena jest negatywna – także pouczenie o możliwości wniesienia protestu, w trybie i na zasadach określonych w art. 30b, zawierające wskazanie:

- 1) właściwej instytucji zarządzającej, do której należy wniesić protest;
- 2) terminu wniesienia protestu;
- 3) formy i trybu wniesienia protestu;

- 4) konieczności spełnienia wymogów formalnych, o których mowa w art. 30b ust. 6.

Art. 30b. 1. Wnioskodawcy, w przypadku negatywnej oceny jego projektu, przysługuje środek odwoławczy w postaci protestu. Protest jest wnoszony do właściwej instytucji zarządzającej.

2. Negatywną oceną jest ocena w zakresie spełniania przez projekt kryteriów zatwierdzonych przez Komitet Monitorujący, w ramach której:

- 1) projekt nie uzyskał minimum punktowego lub nie spełnił kryteriów wyboru projektów, na skutek czego nie może być zakwalifikowany do dofinansowania lub skierowany do kolejnego etapu oceny;
- 2) projekt uzyskał minimum punktowe lub spełnił kryteria wyboru projektów, umożliwiające zakwalifikowanie go do dofinansowania, jednak dofinansowanie nie jest możliwe z uwagi na wyczerpanie w ramach konkursu przeznaczonych na ten cel środków, o których mowa w art. 29 ust. 2 pkt 3.

3. Wyczerpanie w ramach konkursu środków, o których mowa w art. 29 ust. 2 pkt 3, nie może stanowić wyłącznej przesłanki wniesienia protestu.

4. Protest może być wniesiony przez wnioskodawcę w terminie 14 dni od dnia doręczenia mu informacji, o której mowa w art. 30a ust. 3.

5. Protest jest wnoszony bezpośrednio albo za pośrednictwem instytucji, która dokonała oceny projektu, do właściwej instytucji zarządzającej, zgodnie z pouczeniem, o którym mowa w art. 30a ust. 3.

6. Protest jest wnoszony w formie pisemnej i zawiera:

- 1) oznaczenie właściwej instytucji zarządzającej, do której jest wnoszony;
- 2) dane wnioskodawcy;
- 3) numer wniosku o dofinansowanie;
- 4) wskazanie wszystkich kryteriów wyboru projektu, z których oceną wnioskodawca się nie zgadza, wraz z uzasadnieniem;
- 5) wskazanie wszystkich zarzutów o charakterze proceduralnym w zakresie przeprowadzonej oceny wraz z uzasadnieniem;
- 6) podpis wnioskodawcy lub osoby upoważnionej do jego reprezentowania, z załączeniem oryginału lub uwierzytelnionej kopii dokumentu poświadczającego umocowanie takiej osoby do działania w imieniu wnioskodawcy.

7. Z zastrzeżeniem art. 30i pkt 1, właściwa instytucja zarządzająca rozpatruje protest w terminie nie dłuższym niż 70 dni od dnia jego otrzymania. W uzasadnionych przypadkach, w szczególności gdy w trakcie rozpatrywania protestu konieczne jest skorzystanie z pomocy ekspertów, termin rozpatrzenia protestu może być przedłużony, o czym właściwa instytucja zarządzająca informuje na piśmie wnioskodawcę. Termin rozpatrzenia protestu nie może przekroczyć łącznie 90 dni.

8. Właściwa instytucja zarządzająca rozpatruje protest z uwzględnieniem art. 60 lit. a rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999.

9. Właściwa instytucja zarządzająca informuje wnioskodawcę na piśmie o wyniku rozpatrzenia jego protestu. Informacja ta zawiera w szczególności:

- 1) treść rozstrzygnięcia polegającego na uwzględnieniu albo nieuwzględnieniu protestu wraz z uzasadnieniem;
- 2) w przypadku nieuwzględnienia protestu – pouczenie o możliwości i terminie wniesienia skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego, na zasadach określonych w art. 30c.

10. W rozpatrywaniu protestu nie mogą brać udziału osoby, które były zaangażowane w przygotowanie projektu lub w jego ocenę.

11. Protest nie podlega rozpatrzeniu, jeżeli mimo prawidłowego pouczenia, o którym mowa w art. 30a ust. 3, został wniesiony:

- 1) po terminie,
- 2) do niewłaściwej instytucji,
- 3) przez podmiot inny niż wskazany w art. 29 ust. 2 pkt 2,
- 4) bez spełnienia wymogów określonych w ust. 6

– o czym właściwa instytucja informuje wnioskodawcę na piśmie.

Art. 30c. 1. Po wyczerpaniu postępowania odwoławczego przed właściwą instytucją oraz w przypadku, o którym mowa w art. 30i pkt 1, wnioskodawca może w tym zakresie wnieść skargę do wojewódzkiego sądu administracyjnego, zgodnie z art. 3 § 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami

administracyjnymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1369, 1370 i 2451 oraz z 2018 r. poz. 650).

2. Skarga, o której mowa w ust. 1, jest wnoszona przez wnioskodawcę w terminie 14 dni od dnia doręczenia informacji, o której mowa w art. 30b ust. 9 albo art. 30i pkt 1, bezpośrednio do właściwego wojewódzkiego sądu administracyjnego wraz z kompletną dokumentacją w sprawie. Skarga podlega wpisowi stałemu.

2a. Kompletna dokumentacja, o której mowa w ust. 2, obejmuje:

- 1) wniosek o dofinansowanie,
- 2) informację o wynikach oceny projektu, o której mowa w art. 30a ust. 3,
- 3) wniesiony protest,
- 4) informację, o której mowa w art. 30b ust. 9 albo art. 30i pkt 1

– wraz z ewentualnymi załącznikami.

2b. Kompletna dokumentacja jest wnoszona w oryginale lub w uwierzytelnionej kopii.

3. W wyniku rozpatrzenia skargi, o której mowa w ust. 1, sąd może:

- 1) uwzględnić skargę, stwierdzając, że ocena projektu została przeprowadzona w sposób naruszający prawo, przekazując jednocześnie sprawę do ponownego rozpatrzenia przez właściwą instytucję zarządzającą lub pośredniczącą;
- 2) oddalić skargę w przypadku jej nieuwzględnienia;
- 3) umorzyć postępowanie w sprawie, jeżeli z jakichkolwiek względów jest ono bezprzedmiotowe.

4. Sąd rozstrzyga sprawę w zakresie, o którym mowa w ust. 1, w terminie 30 dni od dnia wniesienia skargi.

5. Wniesienie skargi:

- 1) po terminie, o którym mowa w ust. 2,
- 2) bez kompletnej dokumentacji,
- 3) bez uiszczenia wpisu stałego w terminie, o którym mowa w ust. 2

– powoduje pozostawienie jej bez rozpatrzenia.

6. W przypadku wniesienia skargi bez kompletnej dokumentacji lub bez uiszczenia wpisu stałego, sąd wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia braków

w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania, pod rygorem pozostawienia skargi bez rozpatrzenia.

Art. 30d. 1. Wnioskodawca lub właściwa instytucja pośrednicząca lub zarządzająca może wnieść skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego w terminie 14 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia wojewódzkiego sądu administracyjnego. Przepis art. 30c ust. 2 stosuje się odpowiednio.

2. Skarga, o której mowa w ust. 1, jest rozpatrywana w terminie 30 dni od dnia jej wniesienia. Przepisy art. 30c ust. 5 i 6 stosuje się odpowiednio.

3. Na prawo wnioskodawcy do wniesienia skargi do sądu administracyjnego nie wpływa negatywnie błędne pouczenie lub brak pouczenia, o którym mowa w art. 30a ust. 3, art. 30b ust. 9 pkt 2 i art. 30i pkt 1.

Art. 30e. W zakresie nieuregulowanym w ustawie do postępowania przed sądami administracyjnymi stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi określone dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 z wyłączeniem art. 52–55, art. 61 § 3–6, art. 115–122, 146, 150 i 152 tej ustawy.

Art. 30f. Procedura odwoławcza, o której mowa w art. 30a–30e, nie wstrzymuje zawierania umów z wnioskodawcami, których projekty zostały zakwalifikowane do dofinansowania.

Art. 30g. Informacje otrzymywane przez wnioskodawcę dotyczące oceny jego wniosku, a także w trakcie trwania procedury odwoławczej, nie stanowią decyzji administracyjnej.

Art. 30h. Prawomocne rozstrzygnięcie sądu administracyjnego, polegające na oddaleniu skargi, odrzuceniu skargi lub pozostawieniu skargi bez rozpatrzenia, kończy procedurę odwoławczą oraz procedurę wyboru projektu.

Art. 30i. W przypadku gdy na jakimkolwiek etapie postępowania w zakresie procedury odwoławczej, alokacja na realizację działania lub priorytetu, o której mowa w art. 30a ust. 1 pkt 2, zostanie wyczerpana:

- 1) właściwa instytucja zarządzająca pozostawia protest bez rozpatrzenia, informując o tym na piśmie wnioskodawcę, pouczając jednocześnie

o możliwości wniesienia skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego na zasadach określonych w art. 30c;

- 2) sąd, uwzględniając skargę stwierdza tylko, że ocena projektu została przeprowadzona w sposób naruszający prawo i nie przekazuje sprawy do ponownego rozpatrzenia.

Art. 31. 1. W celu zapewnienia rzetelnej i bezstronnej oceny projektów w procesie wyboru projektów do dofinansowania mogą uczestniczyć eksperci posiadający specjalistyczną wiedzę lub umiejętności z poszczególnych dziedzin objętych programem operacyjnym.

2. Ekspertem może zostać osoba, która:

- 1) korzysta z pełni praw publicznych;
- 2) ma pełną zdolność do czynności prawnych;
- 3) nie została skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne lub za umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4) spełnia inne wymogi określone w systemie realizacji programu operacyjnego.

3. Przy korzystaniu z usług świadczonych przez ekspertów stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1257 oraz z 2018 r. poz. 149 i 650) dotyczące wyłączenia pracownika oraz organu.

4. Ekspert, przed przystąpieniem do oceny projektu, składa instytucji korzystającej z jego usługi oświadczenie, że nie zachodzi żadna z okoliczności powodujących wyłączenie go z udziału w ocenie projektu na podstawie ustawy, o której mowa w ust. 3, oraz że nie zachodzą żadne okoliczności mogące budzić uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności względem podmiotu ubiegającego się o dofinansowanie lub podmiotu, który złożył wniosek będący przedmiotem oceny. Oświadczenie jest składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, o czym należy składającego pouczyć przed złożeniem oświadczenia.

5. Instytucja zarządzająca może tworzyć i prowadzić bazę ekspertów.

6. Instytucja zarządzająca udostępnia utworzoną bazę ekspertów na swojej stronie internetowej oraz przekazuje ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego dane w niej zawarte.

7. W przypadku dokonania jakiegokolwiek zmiany w bazie ekspertów ust. 6 stosuje się odpowiednio.

8. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego tworzy i prowadzi centralną bazę ekspertów, na podstawie danych przekazanych przez instytucje zarządzające oraz udostępnia ją na swoich stronach internetowych.

9. Baza ekspertów oraz centralna baza ekspertów, zawierają następujące dane:

- 1) imię i nazwisko eksperta;
- 2) dziedzinę objętą programem operacyjnym, w której specjalizuje się ekspert;
- 3) adres poczty elektronicznej eksperta.

10. Instytucja zarządzająca może przekazać kompetencje w zakresie tworzenia i prowadzenia bazy ekspertów instytucjom uczestniczącym we wdrażaniu programu operacyjnego.

11. Umieszczenie danych eksperta w bazie ekspertów i w centralnej bazie ekspertów wymaga jego uprzedniej zgody wyrażonej na piśmie, która zawiera również zgodę na przetwarzanie jego danych osobowych.

12. Instytucja zarządzająca, przekazując ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego dane, o których mowa w ust. 8, dołącza do nich zgodę na umieszczenie danych eksperta w centralnej bazie ekspertów, o której mowa w ust. 11.

Art. 32. 1. Instytucja zarządzająca lub instytucja pośrednicząca mogą zawrzeć z instytucją wdrażającą porozumienie lub umowę o realizacji powierzonych jej zadań, w tym o wydawaniu decyzji o zwrocie środków przekazanych na realizację programów, projektów lub zadań oraz decyzji o zapłacie odsetek, o których mowa w przepisach o finansach publicznych.

2. Do porozumień, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy o finansach publicznych dotyczące środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej i innych środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, niepodlegających zwrotowi.

3. (uchylony)

4. Porozumienie lub umowa, o których mowa w ust. 1, zawierają elementy określone w przepisach o finansach publicznych dotyczących umowy o dofinansowanie projektu oraz określają w szczególności:

- 1) zadania instytucji wdrażającej objęte dofinansowaniem środkami programu operacyjnego;
- 2) kwotę dofinansowania;
- 3) warunki przekazania środków;
- 4) sposób wykonywania przez instytucję zarządzającą lub instytucję pośredniczącą nadzoru nad prawidłowością wykorzystania przekazanych środków.

5. Instytucja wdrażająca realizuje zadania dofinansowane w ramach programu operacyjnego w sposób określony w odrębnych przepisach dotyczących jej działalności.

Art. 33. (uchylony)

Art. 34. (uchylony)

Art. 35. 1. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego odpowiada za koordynację wykorzystania środków zagranicznych, w tym z budżetu Unii Europejskiej, przeznaczonych na dofinansowanie programów operacyjnych, z wyjątkiem programów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich i Europejskiego Funduszu Rybackiego.

2. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego w szczególności:

- 1) (uchylony)
- 2) opracowuje i przedstawia Radzie Ministrów do zatwierdzenia, po zasięgnięciu opinii właściwego ministra albo zarządu województwa, propozycję podziału środków budżetu państwa i środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej między poszczególne programy operacyjne;
- 3) zapewnia zgodność programów operacyjnych z przepisami Unii Europejskiej;
- 4) prowadzi, we współpracy z właściwymi ministrami i zarządami województw, negocjacje z Komisją Europejską mające na celu uzgodnienie treści programów operacyjnych;
- 5) współpracuje w zakresie przygotowywania regionalnych programów operacyjnych, monitoruje i kontroluje przebieg ich realizacji oraz zwraca się do zarządów województw z wnioskami dotyczącymi usprawnienia sposobu ich realizacji;

- 6) występuje do Komisji Europejskiej z wnioskiem o dokonanie przesunięć środków między programami operacyjnymi lub – na wniosek właściwej instytucji zarządzającej – między priorytetami;
- 7) certyfikuje Komisji Europejskiej prawidłowość poniesienia wydatków w ramach programów operacyjnych oraz przeprowadza kontrole w celu zapewnienia prawidłowej realizacji tego procesu;
- 8) (uchylony)
- 9) opracowuje i przedstawia Radzie Ministrów do zatwierdzenia projekt narodowej strategii spójności;
- 10) prowadzi negocjacje z Komisją Europejską mające na celu uzgodnienie treści planów, o których mowa w pkt 9;
- 11) opracowuje i przedstawia Radzie Ministrów do zatwierdzenia raporty o postępach w realizacji planów, o których mowa w pkt 9, kierowane do Komisji Europejskiej.

3. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, w celu zapewnienia zgodności sposobu wdrażania programów operacyjnych z prawem Unii Europejskiej oraz spełniania wymagań określanych przez Komisję Europejską, a także w celu zapewnienia jednolitości zasad wdrażania programów operacyjnych, może, z uwzględnieniem art. 26, wydać wytyczne dotyczące programów operacyjnych w zakresie:

- 1) szczegółowego opisu priorytetów programu operacyjnego;
 - 1a) prowadzenia negocjacji z Komisją Europejską programów operacyjnych i ich zmian;
 - 2) trybu dokonywania wyboru projektów;
 - 3) kwalifikacji osób uczestniczących w wyborze projektów;
 - 4) trybu dokonywania płatności i rozliczeń;
 - 4a) kwalifikowania wydatków w ramach programów operacyjnych;
 - 4b) spraw związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód;
 - 4c) wdrażania projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego;
 - 5) trybu monitorowania postępów realizacji programów operacyjnych;
 - 5a) programowania działań dotyczących mieszkalnictwa;

- 5b) postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych;
- 6) trybu i zakresu sprawozdawczości z realizacji programów operacyjnych;
- 6a) jednolitego systemu zarządzania i monitorowania projektów indywidualnych, zgodnych z art. 28 ust. 1;
- 6b) informacji i promocji;
- 7) sposobu oceny programów operacyjnych;
- 8) warunków technicznych gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- 9) kontroli realizacji programów operacyjnych;
- 9a) warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w Programach Operacyjnych w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007–2013;
- 9b) korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- 10) sposobu postępowania w razie wykrycia nieprawidłowości;
- 11) innych kwestii związanych z przygotowaniem, realizacją i zamknięciem programów operacyjnych.

3a. Wytyczne w zakresie trybu dokonywania wyboru projektów nie mogą być zmieniane na niekorzyść wnioskodawców w trakcie trwania konkursu, a w przypadku konkursów otwartych – zmiany nie mogą wpływać negatywnie na rozpatrywanie wniosków złożonych przed dniem dokonania zmiany.

3b. Przepis ust. 3a nie ma zastosowania do przypadków, gdy konieczność wprowadzenia zmian wynika ze zobowiązań międzynarodowych lub przepisów odrębnych ustaw. W takim przypadku, dokonując zmiany wytycznych minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wraz z publikacją zmian podaje informację zawierającą ich uzasadnienie oraz termin, od którego zmiany będą stosowane.

4. Wytyczne dotyczące spraw, o których mowa w ust. 3 pkt 1–4, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego przygotowuje po zasięgnięciu opinii instytucji pośredniczących.

5. W przypadku regionalnych programów operacyjnych wytyczne dotyczące spraw, o których mowa w ust. 3, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego przygotowuje po zasięgnięciu opinii właściwej instytucji zarządzającej.

6. Wytyczne dotyczące spraw, o których mowa w ust. 3 pkt 4 i 10, minister rozwoju regionalnego przygotowuje we współpracy z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych.

7. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego:

- 1) podaje do publicznej wiadomości, w szczególności na swojej stronie internetowej oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, treść wytycznych, o których mowa w ust. 3, a także ich zmian;
- 2) ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” komunikat o miejscu publikacji wytycznych oraz ich zmian, a także o terminie, od którego wytyczne lub ich zmiany będą stosowane.

8. W zakresie, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego zapewnia kontrolę wykorzystania środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, w tym z budżetu Unii Europejskiej.

9. Zadania ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego wynikające z ust. 2 pkt 7 mogą zostać przekazane wojewodzie, w zakresie i na zasadach określonych w odrębnym porozumieniu.

Art. 35a. 1. W celu zapewnienia efektywnej koordynacji programowania i wdrażania polityki rozwoju, a także strategicznego monitorowania i oceny instrumentów jej realizacji tworzy się Komitet Koordynacyjny do spraw Polityki Rozwoju, zwany dalej „Komitetem Koordynacyjnym”, jako organ opiniodawczo-doradczy Prezesa Rady Ministrów.

2. Do zadań Komitetu Koordynacyjnego należy w szczególności:

- 1) określanie potrzeb i inicjowanie działań w zakresie programowania i realizacji polityki rozwoju;
- 2) ocena realizacji długookresowej i średniookresowej strategii rozwoju kraju;
- 3) ocena spójności realizacji polityki rozwoju, z uwzględnieniem polityk unijnych;
- 4) ocena uwarunkowań, wyzwań wewnętrznych i zewnętrznych rozwoju kraju;
- 5) ocena skuteczności przyjętych rozwiązań kształtowania i realizacji polityki rozwoju;

- 6) monitorowanie realizacji strategii i programów, w tym poszczególnych instrumentów dla prowadzenia polityki rozwoju;
- 7) inicjowanie opracowywania prognoz i raportów o rozwoju społeczno-gospodarczym i terytorialnym;
- 8) ocena potencjału administracyjnego instytucji uczestniczących w zarządzaniu procesami rozwoju kraju;
- 9) formułowanie opinii i rekomendacji dotyczących kształtowania oraz realizacji polityki rozwoju;
- 10) opiniowanie projektów dokumentów strategicznych w zakresie polityki rozwoju, w szczególności strategii rozwoju, o których mowa w art. 9, oraz koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, a także dokumentów służących ich realizacji, z wyłączeniem strategii rozwoju województw.

3. Komitetowi Koordynacyjnemu przewodniczy Prezes Rady Ministrów lub wyznaczony przez niego przedstawiciel.

4. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze zarządzenia, skład Komitetu Koordynacyjnego oraz regulamin jego pracy.

5. Przewodniczący Komitetu Koordynacyjnego może zapraszać do udziału w pracach Komitetu osoby niebędące jego członkami, w szczególności przedstawicieli strony samorządowej i partnerów społeczno-gospodarczych, jeżeli wymaga tego zakres spraw będących przedmiotem prac Komitetu.

Art. 35b. 1. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego opracowuje, co 4 lata, raport o rozwoju społeczno-gospodarczym, regionalnym oraz przestrzennym i przedkłada go Komitetowi Koordynacyjnemu do zaopiniowania.

2. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, po uzyskaniu opinii, o której mowa w ust. 1, przedkłada raport Radzie Ministrów, która przyjmuje go w drodze uchwały.

3. Raport zawiera w szczególności:

- 1) analizę kierunków rozwojowych, w tym w zakresie rozwoju regionalnego i przestrzennego;
- 2) ocenę skuteczności realizacji celów rozwoju kraju wskazanych w strategiach i programach;

3) rekomendacje dla polityki rozwoju kraju, z uwzględnieniem rozwoju regionów, sektorów lub dziedzin oraz rozwoju przestrzennego, a także rekomendacje dotyczące modyfikacji instrumentów jej wdrażania.

4. Wnioski przedstawione w raporcie stanowią podstawę do aktualizacji obowiązujących strategii i programów, krajowej polityki miejskiej oraz koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju.

5. Rada Ministrów przekazuje raport do wiadomości Sejmu i Senatu.

Art. 35c. 1. Tworzy się Komitet do spraw Kontroli i Audytu Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności, zwany dalej „Komitetem”, jako organ opiniodawczo-doradczy ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie realizacji zadania, o którym mowa w art. 35 ust. 8.

2. Do zadań Komitetu należy w szczególności:

- 1) wymiana informacji i doświadczeń między instytucją audytową, instytucją zarządzającą, instytucją certyfikującą oraz organami kontroli państwowej w zakresie przeprowadzonych kontroli;
- 2) opiniowanie planów kontroli instytucji zarządzających programami operacyjnymi;
- 3) opiniowanie zasad kontroli w zakresie weryfikacji równoległego finansowania wydatków ponoszonych w ramach różnych programów wspólnotowych oraz w ramach różnych okresów programowania;
- 4) proponowanie działań na rzecz zwiększenia efektywności kontroli przeprowadzanych w ramach poszczególnych programów operacyjnych;
- 5) analiza sprawozdań i raportów z kontroli w obszarze funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, przekazywanych do Komisji Europejskiej.

3. W skład Komitetu wchodzi:

- 1) dwóch przedstawicieli ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, w zakresie koordynowania wdrażania funduszy strukturalnych oraz w zakresie koordynowania regionalnych programów operacyjnych;
- 2) przedstawiciele instytucji zarządzających;
- 3) przedstawiciele instytucji audytowej;
- 4) przedstawiciele instytucji certyfikującej.

4. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego może powołać w skład Komitetu przedstawicieli innych instytucji niż wymienione w ust. 3.

5. Komitetowi przewodniczy minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego lub wyznaczony przez niego przedstawiciel.

6. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego określi, w drodze zarządzenia, skład Komitetu oraz regulamin jego prac.

7. Przewodniczący Komitetu może zapraszać do udziału w pracach Komitetu osoby niebędące jego członkami, w tym w szczególności przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli oraz innych państwowych organów kontroli, jeżeli wymaga tego zakres spraw będących przedmiotem prac Komitetu.

Art. 35d. Funkcję instytucji audytowej pełni Szef Krajowej Administracji Skarbowej.

Art. 35e. 1. Beneficjent jest obowiązany poddać się kontroli w zakresie prawidłowości realizacji projektu, przeprowadzanej przez instytucję zarządzającą, instytucję pośredniczącą, instytucję wdrażającą, instytucję certyfikującą, instytucję audytową, przedstawicieli Komisji Europejskiej oraz inne instytucje uprawnione do przeprowadzenia kontroli na podstawie odrębnych przepisów.

2. Kontrole mogą być przeprowadzane w każdym czasie od dnia otrzymania informacji o wyłonieniu projektu do dofinansowania do dnia upływu 3 lat od zamknięcia programu operacyjnego lub do dnia upływu 3 lat następujących po roku, w którym dokonano częściowego zamknięcia programu operacyjnego.

3. Kontrole mogą być przeprowadzane w siedzibie kontrolującego, na podstawie dostarczonych dokumentów oraz w każdym miejscu bezpośrednio związanym z realizacją projektu.

4. Beneficjent jest obowiązany udostępnić podmiotom, o których mowa w ust. 1, dokumenty związane z realizacją projektu, zapewnić dostęp do pomieszczeń i terenów, na których jest lub był realizowany projekt, dostęp do systemu teleinformatycznego i wszystkich dokumentów informatycznych związanych z zarządzaniem projektem oraz udzielać wszelkich wyjaśnień dotyczących realizacji projektu.

Art. 36. 1. Realizacja programów operacyjnych podlega monitorowaniu przez Komitet Monitorujący.

2. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego pełniący funkcję instytucji zarządzającej programem operacyjnym, w drodze zarządzenia,

a w przypadku regionalnego programu operacyjnego zarząd województwa w drodze uchwały, powołuje Komitet Monitorujący zgodnie z art. 63 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999.

3. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego oraz marszałek województwa uczestniczą, poprzez swoich przedstawicieli, w pracach Komitetu Monitorującego powołanego dla regionalnego programu operacyjnego, o którym mowa w ust. 2.

4. W pracach Komitetu Monitorującego powołanego dla regionalnego programu operacyjnego, o którym mowa w ust. 2, uczestniczą także przedstawiciele Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Art. 37. Do postępowania w zakresie ubiegania się o dofinansowanie oraz udzielania dofinansowania na podstawie niniejszej ustawy ze środków pochodzących z budżetu państwa lub ze środków zagranicznych oraz do ustalania i nakładania korekt finansowych, o których mowa w art. 98 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

Rozdział 5a

Wsparcie zwrotne

Art. 37a. 1. W celu zapewnienia efektywnego i przejrzystego wykorzystania wsparcia zwrotnego dysponent środków, o których mowa w art. 3b, monitoruje wykorzystanie tych środków w odniesieniu do:

- 1) kwoty tych środków, w tym kwot przeznaczanych na koszty zarządzania tymi środkami i opłaty za zarządzanie nimi;
- 2) celów, na jakie przeznaczono te środki;
- 3) podmiotów, którym udzielono wsparcia z tych środków, z uwzględnieniem ich formy prawnej i wielkości;

4) wielkości i form wsparcia udzielonego podmiotom, o których mowa w pkt 3.

2. Dysponent środków, o których mowa w art. 3b, w terminie do dnia 31 marca przekazuje ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego sprawozdanie z wykorzystania tych środków, za poprzedni rok, obejmujące informacje w zakresie, o którym mowa w ust. 1.

3. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres sprawozdań, o których mowa w ust. 2, i tryb ich przekazywania, mając na uwadze konieczność zapewnienia przejrzystego wykorzystania środków publicznych.

Rozdział 6

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 38–50. (pominięte)

Rozdział 7

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 51. 1. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007–2013, przyjęte przez Radę Ministrów w dniu 29 listopada 2006 r., z dniem wejścia w życie ustawy stają się planem wykonawczym w rozumieniu art. 5 *pkt 8*.

2. Trybu i terminów uzgodnień, o których mowa w art. 11, nie stosuje się do Strategii Rozwoju Kraju 2007–2015, przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 29 listopada 2006 r.

3. Programy operacyjne obejmujące okres programowania na lata 2007–2013, przyjęte przed dniem wejścia w życie ustawy, stają się programami operacyjnymi w rozumieniu niniejszej ustawy.

4. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, przedstawi Radzie Ministrów informację o niezbędnym zakresie zmian w dokumentach, o których mowa w ust. 1–3.

Art. 52. Do Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia nie stosuje się *art. 24*.

Art. 53. (pominięty)

Art. 54. (pominięty)

Art. 55. 1. Traci moc ustawa z dnia 20 marca 2002 r. o finansowym wspieraniu inwestycji (Dz. U. poz. 363, z późn. zm.³⁾).

2. Do spraw wszczętych i niezakończonych na podstawie ustawy, o której mowa w ust. 1, w tym do umów i postępowań sądowych, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 56. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia⁴⁾, z wyjątkiem art. 38, 39 i 44–50, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2007 r.

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. poz. 1177, z 2003 r. poz. 1537, z 2004 r. poz. 1291, 1808 i 2701, z 2005 r. poz. 1484 i 2104 oraz z 2006 r. poz. 472.

⁴⁾ Ustawa została ogłoszona w dniu 11 grudnia 2006 r.